МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему **ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІСЕНЬ ГУРТУ IMAGINE DRAGONS ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0353-ап-з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо – професійної програми
Переклад (англійський)
Заліська Валерія Ігорівна

Керівник: к.ф.н., доц. Погонець В.В**.**
Рецензент: к.ф.н., доц Хацер Г.О.

Запоріжжя – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська
Освітньо-професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови

_____
«____»_____2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ЗАЛІСЬКІЙ ВАЛЕРІЇ ІГОРІВНІ
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Лінгвостилістичні особливості пісень гурту "Imagine Dragons" та їх переклад на українську мову»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Погонець Вікторія Вікторівна, к.ф.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ЗНУ від «28» лютого 2024 року № 369-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) 29.11. 2024 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту)
теоретичні засади лінгвостилістики; особливості дослідження текстів пісень; способи, прийоми та шляхи перекладупісенної лірики; оригінальні тексти англомовних пісень

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1) надати визначення лінгвостилістики; 2) розглянути поняття та перекладу текстів пісень; 3) навести стилістичні особливості перекладу пісенної лірики; 4)проаналізувати стилістичні засоби пісенної лірики гурту, виявити специфіку перекладу текстів пісень гурту

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	11.11.2024	11.11.2024
Розділ 1	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	06.11.2024	06.11.2024
Розділ 2	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	06.11.2024	06.11.2024
Розділ 3	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	06.11.2024	06.11.2024
Висновки	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	11.11.2024	11.11.2024

6. Дата видачі завдання 03.06.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	липень 2024	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	вересень 2024	виконано
3.	Написання вступу	жовтень 2024	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	жовтень 2024	виконано
5.	Написання практичного розділу	жовтень 2024	виконано
6.	Формулювання висновків	листопад 2024	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2024	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	листопад 2024	виконано
9.	Захист	грудень 2024	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ В. І. Заліська
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ В. В. Погонець
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Г. О. Хацер
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 76 стор., 91 джерела.

Об’єкт дослідження: лінгвостилістичні особливості пісень гурту "Imagine Dragons" та їх переклад на українську мову.

Мета роботи: аналіз лінгвостилістичних особливостей текстів пісень американського гурту "Imagine Dragons" та особливостей їх перекладу на українську мову, з метою визначення ступеня збереження стилістичних, семантичних та емоційних компонентів оригіналу в перекладі

Теоретико-методологічні засади: ключові лінгвостилістичні прийоми та шляхи перекладу текстів пісень (Imagine Dragons).

Отримані результати: Пісні гурту "Imagine Dragons" багаті на метафори, символіку та яскраві образи, що робить їх тексти цікавими для глибокого аналізу. Переклад таких текстів на українську мову вимагає збереження цих образів, аби передати автентичний настрій і сенс.

Аналіз лінгвостилістичних особливостей пісень "Imagine Dragons" та їх переклад на українську мову демонструє важливість комплексного підходу до перекладу музичних текстів. Це включає збереження образності, ритму, тематичної наповненості та стилістичних прийомів, які разом формують унікальний стиль та емоційну глибину пісень.

Ключові слова: *лінгвостилістика, метафори, символи, ритм, лексика, перекладацькі трансформації, пісенна лірика.*

ЗМІСТ

ВСТУП..... 3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕКСТІВ ПІСЕНЬ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД..... 6
1.1 Лінгвостилістика та особливості дослідження текстів пісень 6
1.2 Поняття та переклад пісенної лірики..... 17
1.3 Способи, прийоми та шляхи перекладу текстів пісень..... 24
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ ПІСЕНЬ ГУРТУ IMAGINE DRAGONS…….31
2.1 Лексико-стилістичні характеристики пісенної лірики гурту..... 31
2.2 Стилістичні особливості у пісенних текстах гурту 38
2.3 Відображення соціокультурних аспектів у піснях гурту 45
РОЗДІЛ 3 СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ПІСЕНЬ IMAGINE DRAGONS УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ..... 55
3.1 Стилістичні прийоми у перекладі пісень гурту 55
3.2 Перекладацькі трансформації при відтворенні текстів пісень гурту..... 59
3.2.1 Лексичні трансформації..... 60
3.2.3 Лексико-семантичні трансформації 69
ВИСНОВКИ 75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 77

ВСТУП

Актуальність теми. Гурт "Imagine Dragons" відомий своїм унікальним музичним стилем та текстами пісень, які часто мають глибокий смисл та філософські відтінки. Лінгвостилістичні особливості їх пісень можуть включати використання метафор, символіки, алегорій та поетичних зображень.

У перекладі пісень "Imagine Dragons" на українську мову важливо зберігати поетичність та виразність оригіналу, а також передати його глибокий смисл та емоційну насиченість. Перекладач повинен звертати увагу на вибір слів, ритміку та мелодійність тексту, щоб передати атмосферу та енергію оригінальних пісень.

Головним є враховувати культурні та ідіоматичні відмінності між англійською та українською мовами, щоб зберегти автентичність та відтінки оригіналу. Перекладач повинен знати та розуміти контекст, у якому створюється музика гурту "Imagine Dragons", щоб точно передати його ідеї та почуття у перекладі.

У перекладі пісень гурту "Imagine Dragons" на українську мову було дотримано високих мовних та музичних стандартів, щоб передати всю глибину та виразність їх музичного творчості.

Мета роботи. Метою цієї дипломної роботи є аналіз лінгвостилістичних особливостей текстів пісень американського гурту "Imagine Dragons" та особливостей їх перекладу на українську мову, з метою визначення ступеня збереження стилістичних, семантичних та емоційних компонентів оригіналу в перекладі.

Завданнями роботи є дослідити питання:

- поняття лінгвостилістики та її основні підходи.
- особливості лінгвостилістичного аналізу текстів пісень.
- поняття перекладу музичних текстів.

- дослідити основні лексичні та стилістичні особливості текстів Imagine Dragons.

- проаналізувати икористання метафор, символів, епітетів, повторів та інших стилістичних засобів у текстах гурту.

- розкрити тематику та мотиви у піснях Imagine Dragons, відображення соціальних і культурних аспектів.

- проаналізувати переклад текстів пісень Imagine Dragons українською мовою.

Предметом дослідження є текстовий матеріал пісень гурту "Imagine Dragons", а також їх українські переклади.

Об'єктом дослідження виступає мова пісень - як оригінальні тексти, так і тексти перекладів, в контексті їх лінгвостилістичних та семантичних характеристик.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети будуть використані наступні методи дослідження:

- компаративний аналіз - порівняння текстів пісень в оригіналі і в перекладі для виявлення різниці в лінгвостилістичних засобах та їх функціонуванні.

- контент-аналіз - детальний аналіз вмісту та тем, які порушуються в піснях, з метою виявлення основних лексичних та фразеологічних засобів.

- лінгвістичний аналіз - вивчення морфологічних, синтаксичних та фонетичних особливостей текстів.

- семіотичний аналіз - розгляд знакових систем, символів та метафор, що вживаються в текстах пісень.

- прагматичний аналіз - аналіз контексту вживання мовних одиниць і їх впливу на приймача (слухача).

Методологія дослідження охоплює порівняльний аналіз оригінальних текстів пісень і їх українських перекладів, що дозволяє виявити основні тенденції та відхилення в перекладацькій практиці.

Результати цієї роботи не тільки сприятимуть глибшому розумінню мовної картини творчості "Imagine Dragons", але й внесуть вклад у розвиток української перекладацької школи, надаючи рекомендації щодо вдосконалення перекладацьких стратегій для музичних текстів.

Структура роботи. Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку літератури.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об’єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються основні відомості лінгвостилістики, її підходи та особливості аналізу пісенної лірики, особлива увага приділяється підходам в лінгвістичній стилістикі і те як вони сприяють аналізу текстів пісень.

У другий розділ мітить оглиблений аналіз лексичних варіантів у піснях "Imagine Dragons", як вибір слів впливаєна загальний стиль і тон їх музики. Різноманітність стилістичних прийомів які були використані у текстах пісень. Зображення впливу культурного, соціального та політичного контекстів на написанні пісень.

У третьому розділі поданий безпосередній аналіз тестів пісень, вираження власної думки та пропозиції щодо перекладу.

У висновку подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок 76, кількість використаних джерел 91.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕКСТІВ ПІСЕНЬ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

1.1 Лінгвостилістика та особливості дослідження текстів пісень

Лінгвостилістика є однією з важливих галузей мовознавства, яка вивчає взаємозв'язок між мовними засобами та їх стилістичним використанням. Вона акцентує увагу на тому, як мовні елементи функціонують у різних комунікативних ситуаціях, а також як вони сприяють створенню певного стилістичного ефекту. Ця дисципліна є важливою для розуміння того, як створюються тексти різних жанрів, як вони впливають на читача або слухача, та які стилістичні стратегії використовуються для досягнення мети комунікації.

Лінгвостилістика (від латинських слів lingua – "мова" та stylistica – "стилістика") розглядає питання вибору мовних засобів та їх функціональну відповідність у певних контекстах. Основними об'єктами лінгвостилістики є різноманітні мовні рівні — від звукових і морфологічних до лексичних і синтаксичних одиниць [Антоненко 2016, с. 175-180].

У центрі уваги лінгвостилістики знаходиться дослідження стилістичних прийомів і засобів, що використовуються для досягнення комунікативних цілей у різних типах текстів. Йдеться не тільки про літературні тексти, але й про публіцистику, наукові праці, офіційну документацію та повсякденне спілкування.

Функціональний підхід зосереджений на вивченні функцій мовних одиниць у різних комунікативних ситуаціях. Ключовою ідеєю цього підходу є те, що будь-який мовний засіб має свою певну функцію, яка може змінюватись залежно від стилістичного контексту. Наприклад, у науковому стилі важлива

точність та однозначність, тому використовуються терміни та конструкції, які зводять до мінімуму різночитання. У художній літературі, навпаки, часто застосовуються багатозначні слова, метафори, символи, що дозволяють створити багатошаровий зміст.

Комунікативний підхід виділяє взаємодію між мовцем і слухачем як основний об'єкт дослідження. Важливим аспектом є аналіз того, як мовні засоби сприяють ефективній передачі інформації, впливають на адресата та формують певний емоційний або раціональний відгук. Наприклад, у рекламних текстах використовуються емоційно забарвлені вислови, метафори та епітети для того, щоб вплинути на споживача, викликати у нього позитивні асоціації з товаром або послугою [Антонюк 2020, с. 30-35].

Стилістичний підхід передбачає класифікацію та аналіз різних стилів мови. Він досліджує, як мовні засоби використовуються у рамках певного стилю, наприклад, художнього, наукового, публіцистичного, офіційно-ділового тощо. Кожен з цих стилів має свої характерні риси, які проявляються у виборі лексики, синтаксису, а також у структурі тексту. Наприклад, у наукових працях домінує точність і логічна послідовність, тоді як у художній літературі важливу роль відіграють образність і емоційність.

Когнітивний підхід у лінгвостилістиці пов'язаний з аналізом того, як мовні засоби відображають процеси мислення та когнітивні структури. Він досліджує, як через мову людина конструює своє уявлення про світ, як формуються концепти та метафори, що відображають світогляд і культурні особливості суспільства. Наприклад, метафора "життя – це шлях" є прикладом того, як когнітивні структури впливають на мовний вибір і створюють певні стилістичні ефекти.

Лінгвостилістика є міждисциплінарною галуззю, що поєднує елементи мовознавства, літературознавства, семіотики та когнітивної науки. Її головною метою є розуміння того, як стилістичні засоби мови використовуються для передачі інформації, емоційного впливу та створення художніх образів. Основні підходи, такі як функціональний, комунікативний, стилістичний і

когнітивний, допомагають глибше зрозуміти складну природу мовних явищ та їх вплив на читача або слухача.

У лінгвостилістиці особливу увагу приділяють дослідженню стилістичних засобів, які використовуються для створення різноманітних ефектів у тексті [Бережна 2017, с. 228-240].

Лексичні засоби охоплюють вибір слів і виразів, які мають стилістичне забарвлення. Наприклад, використання синонімів, антонімів, омонімів, епітетів та метафор може значно змінювати емоційне і смислове навантаження тексту. Лексика може бути нейтральною або емоційно забарвленою, книжною або розмовною, що визначає загальний стиль тексту.

Фразеологізми, прислів'я та крилаті вислови є важливими стилістичними засобами, які додають тексту виразності та індивідуальності. Їх використання може надавати тексту певного колориту, відображати культурні або історичні особливості мовної спільноти.

Морфологічні явища також можуть мати стилістичне значення. Наприклад, вибір різних форм дієслів (активних чи пасивних), використання зменшувально-пестливих суфіксів або старовинних форм слів здатні впливати на загальний тон тексту. У художній літературі часто використовуються архаїзми для створення стилю, що відповідає певній епосі або культурному контексту [Білецька 2019, 22-27].

Синтаксис відіграє ключову роль у створенні стилістичних ефектів. Наприклад, короткі речення можуть надавати тексту динамічності і експресивності, тоді як довгі, складно підрядні конструкції створюють враження науковості або офіційності. Інверсія, повтори, риторичні питання, парцеляція — це все стилістичні прийоми, що використовуються для досягнення певного ефекту.

До звукових засобів належать алітерація (повтор однакових звуків на початку слів), асонанс (повторення голосних звуків), рима та інші фонетичні явища, які надають тексту мелодійності або ритмічної організованості. Звукові

засоби часто використовуються в поезії для посилення емоційного впливу на читача.

Тропи (метафора, метонімія, гіпербола, літота) і стилістичні фігури (антитеза, оксюморон, анафора, епіфора) є важливими інструментами в арсеналі лінгвостилістики. Вони дозволяють створювати яскраві образи, викликати емоційні реакції та робити текст багатовимірним.

Лінгвостилістика відіграє ключову роль у художній літературі, оскільки саме за допомогою мовних засобів автор створює художні образи, передає емоції та ідеї. Використання тропів, фігур мови та стилістичних прийомів дозволяє автору створювати текст, який впливає на емоційний стан читача, викликає певні асоціації та надає можливість глибше зрозуміти задум твору [Білинський 2020, с. 156-162].

У наукових текстах лінгвостилістика спрямована на досягнення чіткості, точності та логічності. Тут важливо уникати двозначних висловлювань та використовувати чітко визначену термінологію. Стиль наукових текстів зазвичай характеризується відсутністю емоційно забарвлених висловів, використанням пасивних конструкцій та складно підрядних речень, що підкреслює об'єктивність викладу.

У публіцистичних текстах особливу роль відіграє емоційний та переконливий вплив на аудиторію. Тут широко використовуються риторичні прийоми, емоційно забарвлена лексика, метафори та гіперболи. Метою публіцистичного стилю є не лише інформувати, але й викликати певну реакцію у читача, вплинути на його погляди, переконання чи емоції.

В офіційно-діловому стилі на передній план виходить точність та формальність. Тексти цього стилю зазвичай використовують шаблонні мовні конструкції, стереотипні фрази та кліше. Важливою рисою офіційно-ділового стилю є уникання двозначності, суб'єктивності та емоційної забарвленості [Бондар 2019, 93-100].

Розмовний стиль, що використовується у повсякденному спілкуванні, характеризується простотою та спонтанністю. Тут важливу роль відіграють

невербальні засоби комунікації, контекст та інтонація. Стилістичні засоби розмовного стилю можуть включати скорочення, жаргонізми, фразеологізми, а також емоційно забарвлені слова і вирази.

Лінгвостилістика не лише вивчає мовні засоби, але й досліджує, як ці засоби впливають на процес комунікації. Важливо розуміти, що вибір певних стилістичних прийомів може суттєво змінити сприйняття тексту адресатом. Наприклад, використання емоційно забарвлених висловів у зверненні до широкої аудиторії може викликати сильні емоційні реакції, тоді як точність і нейтральність викладу у наукових текстах сприяють об'єктивному сприйняттю інформації.

До того ж, лінгвостилістика також взаємодіє з психолінгвістикою, яка вивчає, як мовні засоби впливають на психіку людини. Вибір стилістичних прийомів може впливати на уявлення, емоції та інтелектуальне сприйняття тексту. Знання лінгвостилістичних прийомів дозволяє авторам текстів впливати на адресата, спрямовуючи його думки та реакції у певному напрямку.

Лінгвостилістика є однією з центральних галузей лінгвістики, яка вивчає стилістичні аспекти мови та їхній вплив на комунікацію. Основні підходи до вивчення лінгвостилістики, такі як функціональний, комунікативний, стилістичний та когнітивний, дозволяють глибше усвідомити, як мовні засоби використовуються для досягнення різноманітних комунікативних цілей. Різні стилістичні засоби, такі як лексика, синтаксис, тропи та фігури мови, є інструментами, за допомогою яких створюються тексти, що впливають на читача або слухача [Буряк 2022, с. 174-181].

Таким чином, лінгвостилістика робить вагомий внесок у розуміння того, як функціонують різні стилі мови у текстах різних жанрів та як мовні засоби можуть бути використані для досягнення певного комунікативного ефекту. Вона дозволяє не лише глибше розуміти структуру текстів, але й усвідомлювати їхній вплив на аудиторію, що є надзвичайно важливим для ефективної комунікації в сучасному суспільстві.

Тексти пісень є унікальним видом художньої творчості, де поєднуються музика та слово, створюючи синергетичний ефект. Мовні засоби тут використовуються не лише для передачі змісту, а й для створення емоційного впливу, що підсилюється музичним супроводом. Лінгвостилістичний аналіз текстів пісень має свої особливості, адже він враховує не тільки мовні засоби, а й їхню взаємодію з ритмом, мелодією, а також прагматичний контекст, у якому ці тексти функціонують [Варениця 2019, 130-140].

Лінгвостилістичний аналіз текстів пісень передбачає дослідження таких аспектів:

1. Вибір мовних засобів (лексичних, синтаксичних, фонетичних) і їхню стилістичну функцію.
2. Аналіз образності та використання художніх засобів (тропів, фігур мови).
3. Вивчення взаємодії тексту з музичним оформленням.
4. Дослідження емоційного впливу тексту на слухача.
5. Врахування культурного та соціального контексту, в якому створюється і функціонує текст пісні.

На лексичному рівні тексти пісень часто використовують просту, емоційно забарвлену лексику, яка легко сприймається на слух. Це може бути розмовна мова, сленг, діалектизми або навіть неологізми. Лексика в піснях підбирається таким чином, щоб максимально відповідати емоційному забарвленню музики та тематиці твору.

У популярній музиці часто використовуються короткі слова і фрази, які легко запам'ятовуються та асоціюються з певними емоціями чи ситуаціями. Наприклад, у поп-музиці слова на кшталт "love", "baby", "heart" часто стають символами певних емоційних станів [Василенко 2018, с. 44-49].

На морфологічному рівні тексти пісень можуть демонструвати різні способи вираження емоційності. Наприклад, використання форм зменшувально-пестливих суфіксів, повторів граматичних форм, а також

особливості дієслівних форм, що підкреслюють динаміку або стан ліричного героя.

Зменшувальні форми ("серденько", "ніченька") часто зустрічаються у народних піснях або в романтичній лірриці, надаючи тексту ніжного та інтимного відтінку.

Синтаксична структура текстів пісень, як правило, є простою та лаконічною, що обумовлено необхідністю зберегти чіткий ритм і мелодійність. Короткі речення, риторичні питання, вигуки, анафори (повторення початкових частин речення) — усе це часто зустрічається у пісенних текстах [Васильєв 2015, с. 75-89].

Повторювані синтаксичні конструкції, як у пісні "Let it be" гурту The Beatles, створюють ефект медитативного занурення, де одна й та сама фраза повторюється, підкреслюючи основну думку чи емоцію.

Фонетичні засоби в текстах пісень мають важливе значення, оскільки текст сприймається на слух. Рима, алітерація, асонанс, повтори звуків є типовими для пісенного тексту, оскільки вони допомагають створити ритмічність та мелодійність, а також сприяють запам'ятовуванню.

Алітерація — повторення приголосних звуків на початку слів — використовується для створення звукових образів, що підсилюють емоційний вплив. У пісні "Blowin' in the Wind" Боба Ділана повтори звуків "b" і "w" створюють відчуття легкості та невизначеності, відповідно до змісту пісні.

У текстах пісень часто використовуються різноманітні тропи та фігури мови, які надають тексту образності. Це можуть бути метафори, епітети, порівняння, символи, гіперболи [Васильєва 2019, с. 55-69].

У пісні "Like a Rolling Stone" Боба Ділана метафора "rolling stone" (котячийся камінь) позначає людину, яка втратила контроль над своїм життям, що створює сильний поетичний образ, який резонує з почуттям втрати та відчуження.

Окремою особливістю текстів пісень є їхня тісна взаємодія з музикою. Мелодія, ритм і темп пісні значною мірою впливають на те, як сприймається

текст. Лінгвостилістичний аналіз текстів пісень повинен враховувати такі аспекти:

1. Текст пісні часто будується таким чином, щоб відповідати ритмічній структурі музики. Це може впливати на вибір слів, синтаксичну конструкцію та загальну мелодійність тексту [Васильченко 2019, с. 5-15].

2. Музика підкреслює певні частини тексту, змінюючи їхнє стилістичне значення. Наприклад, повторення певних фраз у приспіві підкреслюється музично, що робить їх ключовими у сприйнятті тексту.

3. Вокальне виконання також відіграє важливу роль у стилістичному аналізі текстів пісень. Спосіб, у який виконавець використовує свій голос (шепіт, крик, спів на високих чи низьких нотах), може підсилювати або змінювати стилістичні ефекти тексту.

Пісні часто відображають культурні, соціальні та політичні реалії свого часу. Лінгвостилістичний аналіз має враховувати контекст, у якому створюється текст, оскільки це впливає на вибір стилістичних засобів і на сприйняття тексту слухачами.

Протестні пісні 1960-х років у США, такі як ті, що писав Боб Ділан, використовували прості лексичні засоби й символічні образи для вираження політичних і соціальних ідей, які резонували з масовою аудиторією.

Однією з головних особливостей текстів пісень є їхня здатність викликати сильні емоції. Лінгвостилістичний аналіз повинен досліджувати, як мовні засоби використовуються для створення певного емоційного ефекту. Пісні часто мають прагматичну функцію — вони не тільки передають інформацію, а й впливають на настрій слухача, формують його емоційний стан [Вітренко 2017, с. 34-42].

У піснях таких жанрів, як блюз або рок, тексти часто відображають особистий досвід, біль або протест, що підсилюється емоційно напруженими мовними засобами (повтори, вигуки, гіперболи).

Лінгвостилістичний аналіз текстів пісень є багатогранним процесом, який враховує різноманітні мовні, музичні та культурні аспекти. Особливу

увагу приділяють простоті й виразності лексики, ритмічним і фонетичним засобам, а також використанню тропів і фігур мови, що дозволяють створювати яскраві образи. Важливо також враховувати взаємодію тексту з музикою, яка суттєво впливає на стилістичне сприйняття пісні. Лінгвостилістичний аналіз текстів пісень дозволяє глибше зрозуміти їхню естетичну та емоційну природу, а також те, як вони впливають на слухача.

Однією з важливих складових лінгвостилістичного аналізу є врахування жанрової специфіки тексту. Тексти пісень різних музичних жанрів мають свої особливості, що виявляються у виборі мовних засобів, структурі тексту та стилістичних прийомах. Розглянемо особливості лінгвостилістичного аналізу текстів пісень у популярних жанрах.

Тексти пісень у поп-музиці зазвичай прості, лаконічні та спрямовані на масову аудиторію. Основними характеристиками є використання повторів, легкої для запам'ятовування лексики та простих синтаксичних конструкцій. Поп-музика часто тяжіє до використання любовної тематики, тому тексти зазвичай емоційні, але зрозумілі.

Стилістичні особливості:

- повтори (особливо в приспіві або рефрені) для створення запам'ятовуваного ефекту.

- емоційно забарвлена лексика, часто з використанням таких слів, як "love", "baby", "forever", "heart" [Гордієнко 2017, с. 58-64].

- простий синтаксис, що підсилює ритмічність тексту і полегшує його сприйняття на слух.

У пісні "Shape of You" Еда Ширана спостерігаємо використання простих рим і легкої для сприйняття лексики, що робить пісню доступною для широкої аудиторії. Постійні повтори фраз у приспіві ("I'm in love with the shape of you") сприяють її запам'ятовуванню.

Тексти рок-пісень часто мають більш складну структуру, ніж у поп-музиці, і можуть зачіпати глибші теми, такі як політика, суспільні проблеми, внутрішні конфлікти чи протест. У рок-музиці текстові образи часто

поєднуються з експресивним музичним супроводом, що посилює емоційний вплив на слухача.

Стилістичні особливості:

- використання метафор, символів, алегорій для створення багатошарових образів.

- часто вживаються риторичні питання, вигуки та інверсії для посилення експресивності.

- лексика може бути більш жорсткою, з використанням розмовних або навіть грубих виразів для передачі емоційної напруги або протесту.

Пісня "Smells Like Teen Spirit" гурту Nirvana використовує метафоричну мову, що відображає бунт і відчуження молоді. У тексті спостерігається використання розмовної лексики і фраз, що підкреслюють певну безвихідь і хаос [Грибовська 2018, с. 177-180].

Тексти в жанрі хіп-хоп та реп вирізняються високою мовною насиченістю та складною ритмічною організацією. Репери часто використовують гру слів, рими, алітерації та асонанси, щоб підкреслити своє мовне майстерство. Тематика текстів може варіюватися від особистих переживань до соціально-політичних питань.

Стилістичні особливості:

- високий рівень римування, часто з використанням внутрішніх рим.

- використання сленгу, діалектизмів та культурно специфічної лексики.

- гра слів, каламбури, алітерації та асонанси як спосіб показати майстерність володіння мовою.

Пісня "Lose Yourself" Емінема є класичним прикладом лінгвостилістичної майстерності у репі. Текст наповнений внутрішніми римами, алітераціями та емоційною напругою, що підсилює розповідь про боротьбу за успіх і самореалізацію [Гриценко 2018, с. 280-287].

Тексти пісень у жанрі кантрі зазвичай відображають життя звичайних людей, часто торкаючись тем сім'ї, кохання, втрат і щоденних труднощів.

Лексика кантрі пісень проста й зрозуміла, часто близька до розмовної мови. Тексти можуть мати наративний характер, розповідаючи конкретні історії.

Стилістичні особливості:

- проста, розмовна лексика, часто з використанням діалектизмів.

- наративний стиль, коли пісня розповідає історію або життєву ситуацію.

- часті звернення до традиційних тем - природа, сім'я, праця, релігія.

Пісня "Jolene" Доллі Партон є прикладом класичної кантрі-композиції, де текст розповідає про особисті переживання героїні. Лексика проста, але емоційно насичена, що дозволяє слухачеві співпереживати.

Тексти в електронній музиці зазвичай мають мінімалістичний характер. Вони часто повторюються і виконують, скоріше, ритмічну функцію, ніж смислову. Такі тексти можуть складатися з одного чи кількох фраз, що підкреслюють атмосферу музичного треку.

Стилістичні особливості:

- короткі, часто повторювані фрази або вигуки.

- мінімалістична лексика, яка підкреслює ритм і атмосферу музики.

Тексти можуть бути абстрактними або фрагментованими, щоб створювати певний настрій, а не розповідати історію.

У пісні "Around the World" гурту Daft Punk використовується мінімалістичний текст, що складається виключно з фрази "Around the world", яка повторюється протягом усієї композиції, гармонійно взаємодіючи з інструментальною частиною треку [Грищенко 2022].

Ще однією важливою особливістю текстів пісень у сучасній музичній індустрії є їхня взаємодія з візуальними засобами, такими як музичні кліпи або сценічні виступи. Лінгвостилістичний аналіз може враховувати, як текст взаємодіє з візуальними образами, доповнюючи або контрастуючи з ними.

У музичному відео на пісню "This Is America" Дональда Гловера (Childish Gambino) текст пісні, що описує проблеми расової нерівності та насильства в США, супроводжується візуальними сценами, які підсилюють і навіть розширюють смислове навантаження тексту.

Лінгвостилістичний аналіз текстів пісень — це складний і багатогранний процес, що вимагає врахування багатьох чинників: жанрової специфіки, ролі музичного супроводу, культурного контексту та прагматичної функції тексту. Тексти пісень можуть бути простими й лаконічними або складними й багатошаровими, але в будь-якому випадку вони завжди виконують важливу роль у формуванні загального емоційного й художнього ефекту. Лінгвостилістичний аналіз дозволяє глибше зрозуміти, як мовні засоби використовуються для створення музичного твору, який впливає на слухача не лише через слова, але й через їх взаємодію з іншими компонентами пісні, такими як музика та візуальні образи [Денисенко 2020, с. 156-164].

1.2 Поняття та переклад пісенної лірики

Переклад пісенної лірики є особливою сферою перекладознавства, яка поєднує лінгвістичні, літературні та музичні аспекти. Цей процес значно відрізняється від перекладу звичайних текстів, оскільки перекладач повинен враховувати не лише значення слів, але й ритм, риму, мелодійність, а також прагматичний і культурний контексти. Переклад текстів пісень має на меті зберегти не тільки зміст, а й емоційний вплив пісні, її естетичну цілісність та музичну гармонію.

Переклад текстів пісень має низку особливостей, які ускладнюють цей процес і відрізняють його від інших видів перекладу.

Одним з найскладніших аспектів перекладу пісенної лірики є необхідність збереження ритму та мелодійної структури. Текст пісні має відповідати музичному ритму, тому перекладачеві часто доводиться шукати компроміс між буквальним перекладом і ритмічною складовою пісні. Якщо текст не вміщується в музичний розмір, перекладач може бути змушений змінювати структуру речень або замінювати слова синонімами, які краще підходять до ритму [Дудник 2019, с. 70-75].

У піснях, де музичний розмір має жорсткі рамки (наприклад, 4/4 або 3/4), перекладач не може дозволити собі використовувати довгі або складні слова, якщо вони не відповідають ритму. Наприклад, у пісні "Let It Go" з мультфільму Frozen при перекладі на різні мови зберігається ритмічна структура, хоча окремі слова можуть значно відрізнятися від оригіналу.

Рима є важливим компонентом багатьох текстів пісень, особливо в жанрах поп-музики, рок-музики, репу та поезії у піснях. Перекладач повинен не тільки передати зміст тексту, але й зберегти римовану структуру, що може бути складним завданням, оскільки рими в різних мовах можуть суттєво відрізнятися.

У пісні "Yesterday" гурту The Beatles віршована форма є важливою частиною її естетичної привабливості. При перекладі на інші мови перекладачі намагаються зберегти риму та мелодійність, навіть якщо деякі слова або фрази змінюються з метою досягнення римованої відповідності.

Переклад пісень також вимагає передачі емоційного навантаження тексту. Пісні можуть викликати різноманітні почуття — від радості до печалі, від любові до гніву, і перекладач має знайти способи передати цей емоційний спектр у мові перекладу. Стилістичні особливості тексту, такі як використання тропів (метафори, порівняння) або фігур мови (анафора, антитеза), також повинні бути збережені, щоб текст перекладу мав той самий вплив на слухача, що й оригінал.

У пісні "Hallelujah" Леонарда Коена емоційний вплив створюється не тільки за допомогою слів, але й через їхній поетичний зміст і стилістичні прийоми. При перекладі на інші мови перекладачі мають зберегти глибину емоційного впливу, водночас зберігаючи ритм і риму [Євсєєва 2019].

Музичні тексти часто містять культурно специфічні реалії, ідіоми, історичні або релігійні відсилки, які можуть бути незрозумілими для аудиторії іншої культури. Перекладач має вирішити, чи варто адаптувати ці елементи або залишити їх без змін. Іноді перекладачі використовують локалізацію —

адаптацію тексту до культури цільової аудиторії, щоб зробити пісню більш зрозумілою та доступною.

У пісні "God Save the Queen" британського гурту Sex Pistols є відсилки до політичної і соціальної ситуації у Великій Британії 1970-х років, які можуть бути незрозумілими для аудиторії іншої країни. Перекладач може адаптувати ці відсилки до реалій цільової аудиторії або зберегти оригінальні терміни та пояснити їх через примітки.

Звукові ефекти, такі як алітерація (повторення однакових приголосних звуків) або асонанс (повторення однакових голосних), часто використовуються у текстах пісень для створення мелодійності або ритмічності. Перекладач має зберегти ці звукові особливості або створити нові, які відповідатимуть оригіналу [Єфімова 2018, с. 24-30].

У пісні "Bohemian Rhapsody" гурту Queen є численні звукові ефекти, які створюють відчуття ритмічної гармонії та музичної складності. Переклад цієї пісні вимагає не лише передачі змісту, але й збереження звукових ефектів, які є важливою частиною її естетичної привабливості.

Для того щоб успішно перекласти музичний текст, перекладачі використовують кілька стратегій залежно від типу пісні, її жанру та мети перекладу [Заболотна 2017, с. 234-246].

Функціональний переклад спрямований на збереження основної функції тексту, тобто його впливу на аудиторію, навіть якщо це вимагає певної зміни змісту або форми. Перекладач намагається передати емоційний і прагматичний ефект тексту, зберігаючи його ритмічну і стилістичну структуру. Така стратегія часто використовується у випадках, коли важлива емоційна складова пісні.

У перекладі пісні "My Heart Will Go On" Селін Діон на різні мови акцент робиться на збереженні емоційного впливу пісні, навіть якщо деякі слова або фрази змінюються для кращої адаптації до ритму або рими.

Буквальний переклад намагається максимально точно передати зміст оригінального тексту, навіть якщо це означає певні втрати в ритмі або римі. Ця

стратегія зазвичай використовується в академічних або документальних цілях, коли важливо зберегти кожен аспект змісту.

У перекладі класичних оперних арій перекладачі часто використовують буквальний підхід, щоб передати точний зміст тексту, особливо якщо текст має важливе смислове навантаження для розуміння сюжету [Забужко 2021].

Адаптація передбачає зміну тексту для того, щоб він був зрозумілим і прийнятним для цільової аудиторії. Це може включати зміну культурних відсилок, ідіом або навіть сюжетних елементів пісні, щоб вони відповідали культурним і мовним нормам аудиторії.

Деякі пісні, наприклад, дитячі або народні, можуть бути адаптовані для міжнародних аудиторій. Це часто відбувається у процесі локалізації музичних фільмів або мультфільмів, коли пісні перекладаються з урахуванням культурних особливостей кожної країни.

Креативний переклад - ця стратегія передбачає вільніше поводження з текстом, коли перекладач зберігає загальну ідею та емоційний вплив пісні, але змінює деталі для кращого поєднання з музикою та ритмом. Креативний переклад може значно відрізнятися від оригіналу, але важливо, щоб він зберігав дух пісні.

У перекладі пісень для дубляжу музичних фільмів або мультфільмів перекладачі часто використовують креативний підхід, змінюючи слова та фрази для кращої відповідності ритму та музичній структурі, як це сталося з піснями у мультфільмі The Lion King [Захарчук 2021, с. 112-118].

Переклад текстів пісень є складним і багатогранним процесом, який вимагає від перекладача не тільки глибокого знання мови, але й розуміння музичних та культурних аспектів. Збереження ритму, рими, стилістичних особливостей та емоційного впливу є ключовими завданнями перекладу пісенної лірики. Успішний переклад пісні — це не просто передача змісту, а відтворення атмосфери, стилістики та емоційного ефекту, які зробили оригінал популярним або значущим для аудиторії.

Переклад пісенної лірики може набувати різних форм залежно від мети та ситуації, в якій використовуватиметься переклад. У контексті музичних творів можна виділити кілька основних видів перекладу, кожен з яких має свої особливості та виклики.

Підрядковий переклад використовується як інструмент для розуміння змісту тексту. Він не призначений для виконання пісні, а радше слугує для ознайомлення з оригінальним змістом, особливо у випадках, коли важливо зберегти точність і деталізацію. Такий переклад може бути використаний для наукового аналізу, вивчення мови або як основа для подальшого художнього перекладу [Карпіловська 2019].

Особливості підрядкового перекладу:

- точність передачі змісту тексту.

- відсутність ритмічної або римованої структури.

- може бути менш емоційно насиченим через збереження лише буквального значення.

При перекладі складних літературних текстів, таких як поезія чи оперні арії, підрядковий переклад може використовуватися для того, щоб дослідники або слухачі могли зрозуміти першоджерело перед тим, як текст буде адаптований для виконання.

Художній переклад текстів пісень є найбільш творчою формою перекладу, оскільки він прагне зберегти не лише зміст, а й музичну ритміку, риму, емоційний вплив та стилістичні особливості оригіналу. Це найбільш складний вид перекладу, оскільки перекладач повинен одночасно брати до уваги музичну композицію і мовні особливості.

Особливості художнього перекладу:

- збереження ритму та рими пісні [Кириленко 2020].

- передача емоційного та стилістичного забарвлення тексту.

- можливі відхилення від буквального змісту для досягнення відповідності музичній структурі.

Переклад мюзиклів, таких як Les Misérables або The Phantom of the Opera, вимагає художнього підходу, щоб зберегти високу емоційність і драматизм текстів при збереженні музичної основи кожної пісні.

Дубляж музичних творів — це особлива форма перекладу, яка застосовується у кінофільмах, мультфільмах або телевізійних шоу. Переклад пісень для дубляжу має бути синхронізований з рухом губ персонажів і музичним супроводом, що робить цей процес надзвичайно складним. Перекладачі повинні знайти баланс між змістом, ритмом, мелодійністю та технічними вимогами дубляжу.

Особливості адаптації для дубляжу:

- синхронізація тексту з музикою і рухами персонажів.

- адаптація культурних реалій для аудиторії певної країни.

-часто застосовується креативний підхід для збереження стилістики та емоцій пісні.

Адаптація пісень з мультфільму Frozen (особливо пісні "Let It Go") для різних мовних версій вимагає не тільки художнього перекладу, але й точного дубляжу, щоб текст пісні збігався з рухом губ Ельзи у кожній мовній версії [Коваль 2017].

У караоке або в музичних відео часто використовуються субтитри для перекладу пісень. Цей тип перекладу не обов'язково враховує ритм чи риму, оскільки мета полягає в тому, щоб слухачі зрозуміли загальний зміст пісні, а не виконували її мовою перекладу.

Особливості перекладу для караоке:

- точність змісту є головним пріоритетом.

- відсутність вимог до збереження ритму або рими.

- зазвичай використовується простий синтаксис і лексика для легшого сприйняття.

Караоке-версії пісень з перекладом на екрані — це популярний спосіб перекладу текстів пісень, який дозволяє слухачам зрозуміти зміст оригінальної пісні без необхідності змінювати її музичну складову.

Локалізація включає адаптацію пісенного тексту до культурних реалій певної країни чи регіону, щоб зробити його більш зрозумілим і привабливим для місцевої аудиторії. Локалізація може змінювати не лише окремі слова, але й метафори, образи та навіть загальні теми пісні. Цей тип перекладу широко застосовується у випадках, коли оригінальний контекст пісні є занадто специфічним для іншої культури [Козачук 2021].

Особливості локалізації:

- зміна культурно специфічних елементів тексту.
- адаптація стилістики та теми до аудиторії певної країни.
- можливість значної зміни оригінального змісту пісні.

Локалізація пісень для дитячих мультфільмів, таких як The Lion King, може включати зміну імен персонажів або культурних відсилок, щоб зробити їх більш зрозумілими для аудиторії різних країн.

Переклад пісенної лірики є складним завданням через низку факторів, які можуть ускладнювати процес і вимагати від перекладача креативного підходу [Костюк 2019, с. 33-39].

Збереження балансу між семантичною точністю і музичною структурою є одним з найбільших викликів у перекладі текстів пісень. Часом перекладач мусить жертвувати точністю змісту, щоб текст відповідав музичному ритму та мелодії.

Музичні тексти часто містять культурно специфічні елементи, які можуть бути незрозумілими або навіть неприйнятними для аудиторії іншої країни. Перекладач мусить вирішити, чи залишити ці елементи в оригінальній формі, чи адаптувати їх до нової культури.

Особливо при перекладі для дубляжу існують технічні обмеження, такі як необхідність синхронізації тексту з музикою і рухами губ персонажів. Це вимагає від перекладача не тільки творчості, але й точності, щоб текст звучав природно на фоні оригінальної музики.

Збереження емоційної насиченості тексту є важливою вимогою, оскільки пісні часто мають сильний емоційний вплив на слухача. Перекладач повинен

зберегти або навіть підсилити цей емоційний ефект у перекладі, не втрачаючи при цьому музичної гармонії [Левченко 2020].

У багатьох піснях особливе значення мають звукові ефекти, такі як рима, алітерація або асонанс. Перекладач повинен знайти способи зберегти ці фонетичні особливості або створити нові, які б відповідали оригіналу.

Переклад пісенної лірики є надзвичайно складним і багатогранним процесом, що вимагає від перекладача унікального поєднання лінгвістичних, музичних і культурних знань. Збереження ритму, рими, стилістичних особливостей та емоційного впливу тексту є ключовими завданнями цього процесу. Перекладачі використовують різні стратегії — від буквального перекладу до креативної адаптації — залежно від типу пісні та мети перекладу. Незважаючи на численні виклики, успішний переклад тексту пісні може зробити її доступною для нової аудиторії, зберігаючи при цьому її естетичну та емоційну привабливість.

1.3 Способи, прийоми та шляхи перекладу текстів пісень

Незважаючи на відносно молодий вік перекладознавчих досліджень як науки, існує безліч робіт, присвячених перекладацькій справі. Це не дивно, адже даний аспект є одним з основних, і знання його теоретичних основ дуже важливий в роботі перекладачів.

Питання, пов’язані з перекладом, обговорювали багато відомих перекладознавців, зокрема Л.С. Бархударов, В.Г. Хак, В.Н. Комісаров,

Л.К. Латишев, Ю.І. Рецкер, А.Д. Швейцер та ін. Однак, незважаючи на велику кількість публікацій, присвячених проблемі перекладацьких трансформацій, в науковому середовищі немає єдиної думки щодо власне концепції перекладацьких трансформацій. Дослідники вважають, що більшість визначень не повністю розкривають природу цього явища перекладу. В окремих випадках (наприклад, у працях В.Н. Комісарова,

Ю.І. Рецкера, Г.М. Стрелковського) термін «перекладацька трансформація» вживається взагалі без чіткого визначення (як інтуїтивне поняття) [Карабанова 2000]. Так, Я.І. Рецкер описує перекладацькі трансформації як розумові прийоми мислення, за допомогою яких перекладач інтерпретує значення іноземного слова в його контексті і знаходить відповідник українською мовою, що не відповідає словнику (лексичні трансформації), а також зміну у структурі речення, що відповідає правилам мови перекладу (граматичні трансформації). В.Н. Комісаров описує їх як «способи перекладу, які можуть бути застосовані перекладачем під час перекладу різних джерел у випадках, коли відповідник словника відсутній або неможливий для застосування відповідно до умов контексту» [Селіванова 2012, с. 336].

Однак найбільш ефективним щодо розкриття принципової проблеми вважається визначення Л.З. Бархударова, він описав перекладацькі трансформації як «численні та різноманітні за своєю природою, вони здійснюються з метою досягнення еквівалента перекладу («адекватності перекладу»), незважаючи на існування відмінностей у формальних і семантичних системах залучених мов». [Шпак 2005, с. 38-39]. У зв'язку з цим, згідно з наведеним вище визначенням, термін «перетворення» не можна сприймати буквально, оскільки оригінальний текст сам по собі не змінбється, натомість використовується переклад, який враховує оригінал [Шпак 2005, с. 38-39].

У результаті перекладацькі трансформації можна вважати аналогічними міжмовним трансформаціям, реконструкції компонентів оригінального тексту, повторному вираженню змісту або еквівалентності перекладу. Основною відмінною ознакою перекладацьких трансформацій є їхня дуалістична природа, а також спрямованість на досягнення ефективності перекладу.

Багато лінгвістів розглядають перекладацькі трансформації двох видів: граматичні та лексичні. Розглянемо основні типи перекладацьких трансформацій, звернувши особливу увагу на граматичні трансформації. Так,

Т.Р. Левицька та А.М. Фітерман виділяють три різні типи перекладацьких трансформацій – лексичну, стилістичну та граматичну. До граматичних трансформацій належать поєднання, пропуски, заміни та зміни порядку, а також заміна речень. Р.К. Міньяр-Бєлоручев також виділяє три різних типи трансформацій – лексичну, граматичну та семантичну. Граматичні трансформації вчений називає пасивними, тобто такими, що не можуть змінювати, об'єднувати та сегментувати речення, а також пасивно впливати на синтаксис речень [Трофимова 2019, с. 336]. Ідея В.Н. Комісарова обмежується трансформаціями лексичними, граматичними і комплексними (або лексико-граматичними). Дослівний переклад (або синтаксична асиміляція), граматичні заміни (заміна речень, форм слів, частин мови) і поділ речень [Селіванова 2012, с. 336] — усе це приклади формального вивчення мови.

Я.І. Рецкер визнає лише два типи трансформацій - лексичні та граматичні, остання з яких передбачає заміну частин речення та компонентів речення.

А.Д. Швейцер класифікує трансформації перекладу на чотири групи: трансформації на стилістичному рівні, трансформації на референційному рівні, трансформації на прагматичному рівні та трансформації компонентного рівня, які мають різний вплив на лінгвістичний і граматичний рівні. [Трофимова 2019, с. 336].

Л.С. Бархударов також виділяє чотири різних типи, але не групу ідентичних перетворень. Заміни та перестановки здійснюються на лінгвістичному та граматичному рівнях [Шпак 2005, с. 38-39].

На відміну від наведених вище класифікацій, Л.К. Латишев виділяє шість типів перекладацьких трансформацій, характерних для перекладу: лексичні, стилістичні, морфологічні (заміна мовних компонентів), синтаксичні (перетворення синтаксичних структур), семантичні та змішані.

У класифікації перекладацьких трансформацій немає єдиної думки щодо типів і різновидів трансформацій. Одні вчені розрізняють типи (Т. Р. Левицька, А.М. Фітерман, Р.К. Міньяр-Бєлоручев, В.Н. Комісаров, Ю. І. Рецкер), а інші

спеціально розраховані на їх використання. Крім того, як граматичні, так і лексичні трансформації використовуються на різних рівнях (А.Д. Швейцер). Проте всі вчені стверджують, що розподіл перетворень на види і типи є залежним. Це тому, що деякі перетворення рідко відбуваються поодинці, без інших перетворень. У цьому прагненні ми дотримуємося класифікації В.Н. Комісарова, який класифікує природу компонентів мови оригіналу на три класи - граматичні, лексичні та лексико-семантичні. Синтаксична асиміляція (або дослівний переклад) — форма перекладу, яка передбачає перетворення синтаксичної структури оригіналу на подібну структуру мови перекладу. Цей тип трансформації використовується, коли є ідентичні синтаксичні структури в оригіналі та мові перекладу. Синтаксична інтеграція може призвести до повної відповідності між кількістю мовних одиниць та їх порядком в оригіналі та перекладі.

Сьогодні існує безліч визначень перекладацьких трансформацій, запропонованих різними авторами. Наприклад, Л.К. Латишев класифікує перекладацькі трансформації за ступенем, до якого вони відхиляються від міжмовних відповідностей, потім він розбиває їх на:

1) морфологічні – зміна способу вираження категоріальної форми або кілька змін;

2) синтаксичні — зміна способу вживання слів або декілька змін;

3) стилістичний — зміна способу написання тексту або декілька змін;

4) семантичний - зміна, що стосується не просто способу написання тексту, а самого змісту, з результатом ситуації, що описується;

5) змішані – лексико-синтаксично.

Я.Й. Рецкер виділяє два типи трансформацій: граматичну, яка передбачає заміну частин мови або компонентів речення, і лексичну, яка передбачає додавання уточнень, узагальнень, відмінностей у значеннях і компенсацію втрати інформації під час перекладу.

Л.С. Бархударов у своїй категоризації виділяв формальні за своєю природою перетворення: додавання, заміна, пропуск. Крім того, вчений визнає,

що цей поділ є насамперед приблизним і умовним. До таких учених належать А.М. Фітерман і Т.Р. Левицька виділяють три різні типи перекладацьких трансформацій спільними зусиллями:

1) граматичні трансформації, які включають перестановки, пропуски та доповнення, структуру речення та переписування тексту,

2) стилістичні трансформації, які включають такі прийоми, як синонімічні заміни та описовий переклад, компенсація та інші види замін.

3) також залучаються лексичні трансформації, які включають додавання, віднімання та розширення поняття.

Далі спосіб класифікації О.Д. Швейцер виділяє ці класи перетворень [Трофимова 2019, с. 336]: 1) трансформації на компонентному рівні семантичного значення у разі використання різних типів замін. Наприклад, заміна морфологічних методів лексикографічними, іншими морфологічними, синтаксичними чи фразеологічними методами, інші трансформації;

2) трансформації, що здійснюються на референціальному рівні, а саме: – конкретизація (або гіпонімічна трансформація); – генералізація (гіперонімічна трансформація); – заміна реалій (інтергіпонімічна трансформація); – переклад за допомогою реметафорізації (синекдохічна трансформація); – метонімічні трансформації; – реметафорізації (заміни однієї метафори іншою); – деметафорізації (заміни метафори її антиподом – неметафорою); – комбінації вищезазначених трансформацій;

3) трансформації на стилістичному рівні: компресія і розширення. Під компресією мається на увазі еліпсис, семантичне стягнення, опущення надлишкових елементів і лексичне згортання.

Р. К. Міньяр-Білоручев [Трофимова 2019, с. 336] класифікує три різні трансформації: лексичну, граматичну та семантичну.

1) лексичні трансформації: прийоми генералізації і конкретизації;

2) граматичні трансформацій: прийоми пасивізації, заміна частин мови і членів речення, об’єднання речень або їх членування;

3) семантичні трансформації: синонімічні, метафоричні заміни, логічний розвиток понять, антонімічний переклад і прийом компенсації.

Також важливо враховувати точку зору іноземних носіїв мови, таких як Ж.П. Віне. Незважаючи на те, що не обговорюються різні типи трансформацій перекладу, вони надають конкретні методи, які слід використовувати під час перекладу. У результаті під час процесу непрямого перекладу зміст тексту може бути неправильно витлумачено або повністю невдалий, або використана мова може змінитися в неправильному напрямку. Це тому, що неможливо безпосередньо перекласти цю інформацію в цьому контексті. Враховуючи це Ж.П. Віне запропонував ідею двох груп технічних прийомів, що використовуються під час перекладу:

1) прийоми прямого перекладу: – дослівний переклад; – калькування; – запозичення;

2) прийоми непрямого перекладу: – еквіваленція (передача змісту попереджувальних написів, прислів'їв, афоризмів іншими словами); – транспозиція (заміна однієї частини мови іншою); – адаптація (заміна деталей історії, що повідомляється, іншими); – модуляція (зміна присутньої точки зору).

Проте М.К. Гарбовський просунувся попереду всіх та визнав, що поряд з трансформаціями він виділив також перекладацькі проблеми, які також є трансформаціями, але пов'язані зі специфічними перекладацькими втратами і стосуються передусім форми мови, хоча, на його думку, можливі й семантичні проблеми. Крім того, дослідник виявляє несвідомі неточності перекладу. Причинами помилок можуть бути недостатнє володіння рідною мовою, брак пізнавального досвіду, незнання реального світу, неувага до системи значень у вихідному тексті, неправильне тлумачення думки автора, невміння розрізняти особистий стиль автора тощо [Гарбовський 2004, с. 514].

Однак такий розподіл праці щодо трансформацій перекладу ускладнює визначення трансформацій, межа між трансформаціями та розшаруванням не є чітко визначеною, і передбачається можливість семантичного розшарування.

Відмінність між трансформаціями та помилками перекладу полягає в тому, що трансформації позитивно впливають лише на правильний вибір відповідників у тексті перекладу, але визначити відповідність оригіналу та перекладу надзвичайно важко через наявність різних перекладацьких установок, різних цілей, і той факт, що мети, мати точну відповідність неможливо досягти.

У результаті вчені диференціюють перекладацькі трансформації за мовними рівнями, на яких вони відбуваються, і типами вихідних одиниць, які змінюються. Однак є кілька спільних рис, які мають багато класифікацій. Наприклад, більшість вчених вважають, що цей спосіб перекладу називається заміною. Однак Ю.Й. Рецкер визначає заміни як окремий підтип граматичних трансформацій. Л.С. Бархударов описує їх як самостійний спосіб перекладу, поряд з А.М. Фітерман і Т.Р. Левицька зазвичай використовується для опису замін, які є лексичними трансформаціями. Можна навести багато інших прикладів, оскільки переклад є творчим процесом, а трансформації перекладу призначені не лише для аналізу асоціацій між одиницями в мовах оригіналу та перекладу, але й для досягнення одноманітності перекладу.

Застосування перекладацьких трансформацій вимагає глибоких знань мовних структур та культурних контекстів, що дозволяє перекладачеві не тільки передати зміст оригіналу, але й адаптувати його до особливостей мови перекладу. Таким чином, трансформації перекладу є ключовим інструментом для забезпечення адекватності та природності перекладеного тексту. Незалежно від класифікації та підходів, використання трансформацій є невід’ємною складовою процесу перекладу, що сприяє досягненню гармонійного поєднання оригінального змісту та культурної адаптації.

РОЗДІЛ 2
ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ ПІСЕНЬ ГУРТУ IMAGINE DRAGONS

2.1 Лексико-стилістичні характеристики пісенної лірики гурту

Imagine Dragons — один із найпопулярніших сучасних рок-гуртів, відомий своєю унікальною сумішшю жанрів, яка поєднує елементи альтернативного року, поп-року, електронної музики та інді. Їхні пісні часто містять тексти, які зачіпають глибокі філософські, екзистенційні та соціальні теми. Лінгвостилістичний аналіз текстів пісень Imagine Dragons дозволяє виявити характерні риси їхньої лексики, стилістичних засобів, а також особливості побудови текстів, що створюють їхній унікальний стиль.

Теми пісень Imagine Dragons є різноманітними, але часто повторюваними мотивами є:

1. Самопізнання та внутрішня боротьба (наприклад, пісні "Demons", "Radioactive").

2. Проблеми соціуму та втеча від реальності ("Radioactive", "Believer").

3. Перемога над труднощами та надія ("Whatever It Takes", "Rise Up").

4. Екзистенційні питання та пошук сенсу життя ("Nothing Left To Say", "I Bet My Life").

5. Особисті стосунки, любов та їхні складнощі ("It's Time", "Next To Me").

Ці теми знаходять своє відображення в лексичних та стилістичних особливостях текстів гурту [Левчук 2015].

Одна з ключових особливостей текстів Imagine Dragons — використання простої, зрозумілої лексики. Це сприяє тому, що їхні пісні легко сприймаються слухачами різного віку та рівня знання англійської мови. Тексти не перевантажені складними словами чи термінами, що робить їх доступними для широкої аудиторії.

У пісні "Demons" використовуються прості слова, що легко передають емоції: "When the days are cold and the cards all fold, and the saints we see are all made of gold". Лексика проста, але ефективна, що дозволяє слухачам легко зрозуміти зміст і емоційний заряд пісні.

У текстах пісень Imagine Dragons часто зустрічаються емоційно забарвлені слова, які допомагають передати внутрішні переживання ліричного героя. Ці слова не тільки виражають емоції, але й підсилюють драматизм музичного виконання.

У пісні "Believer" слова "pain", "fire", "rain", "break", "hurt" підкреслюють емоційний стан ліричного героя, який переживає внутрішні конфлікти та шукає шляхи до зцілення.

Imagine Dragons активно використовують метафори та символи для передачі абстрактних понять, таких як страх, надія, свобода, внутрішня боротьба. Метафори дозволяють зробити текст більш поетичним і багатозначним [Литвин 2019, с. 50-55].

У пісні "Radioactive" фраза "I'm waking up to ash and dust" є метафорою нового початку після кризи або катастрофи, що символізує відродження та очищення. У цьому тексті "радіоактивність" стає символом змін і трансформації.

Часто в текстах Imagine Dragons зустрічаються алегорії, які представляють собою приховані образи чи ситуації, що відображають внутрішні переживання героїв або соціальні проблеми. У пісні "Demons" алегорія демонів використовується для опису внутрішніх страхів і слабкостей людини: "This is my kingdom come, this is my kingdom come", — тут "королівство" символізує внутрішній світ героя, наповнений боротьбою з власними демонами [Литвиненко 2020, с. 45-54].

Контрасти — один з улюблених стилістичних прийомів Imagine Dragons, які часто протиставляють світло і темряву, добро і зло, слабкість і силу, щоб підкреслити драматизм ситуації або внутрішню боротьбу героя.

Пісня "Demons" використовує контраст між світлом і темрявою: "When you feel my heat, look into my eyes, it's where my demons hide". Світло тут символізує зовнішній вигляд героя, тоді як темрява — його внутрішні страхи та недоліки.

Imagine Dragons часто використовують повторювані мотиви, такі як боротьба з власними страхами, пошук свого місця у світі, конфлікт із суспільством, що дозволяє створювати емоційну єдність у піснях. Повторення ключових слів та фраз підсилює загальний емоційний ефект.

У пісні "Believer" повторювана фраза "Pain! You made me a believer" підкреслює, що через біль герой приходить до віри в себе та знаходить силу для подальшого руху вперед [Лук'яненко 2020].

Риторичні питання та вигуки — важливий елемент стилю Imagine Dragons, коли ліричний герой звертається до себе або до слухача, запитуючи про сенс життя, справедливість чи майбутнє. Це підсилює емоційну напругу та звертає увагу на ключові моменти. У пісні "Thunder" риторичні вигуки "Thunder, thunder, thunder" створюють відчуття сили та енергії, підкреслюючи трансформацію героя з "мрійника" у людину дії.

Повтори є важливим стилістичним прийомом у текстах Imagine Dragons. Використання анафор (повторення одного і того ж слова або фрази на початку рядків) створює ритмічність і підсилює певні ключові моменти у пісні. У пісні "Whatever It Takes" повторювана фраза "Whatever it takes" підкреслює рішучість і готовність ліричного героя подолати всі труднощі.

Інверсія — це зміна звичайного порядку слів у реченні для підсилення емоційного ефекту або створення поетичної ритміки. Imagine Dragons активно використовують цей прийом, щоб додати текстам більшої експресії. У пісні "Demons" фраза "Your eyes, they shine so bright" є прикладом інверсії, що додає поетичності і підкреслює важливість емоційної складової.

Незважаючи на використання поетичних засобів, синтаксис текстів пісень Imagine Dragons залишається відносно простим, що дозволяє легко

сприймати їх на слух. Простота речень і фраз допомагає зосередитися на емоціях і змісті пісень.

У пісні "It's Time" використовуються короткі речення, що робить текст легким для сприйняття: "I don't ever want to let you down, I don't ever want to leave this town" [Макарова 2018].

Еліпсис — це пропуск частини речення, який легко відновлюється з контексту. У текстах Imagine Dragons це часто зустрічається, коли певні частини фраз опускаються, щоб підсилити ритм або залишити можливість для слухача додумати зміст. У пісні "Radioactive" є рядки: "I'm waking up, I feel it in my bones". Тут опущено підмет у другій частині речення, що додає ритмічності та створює ефект емоційної напруги.

Тексти пісень Imagine Dragons тісно пов'язані з музичним супроводом, що підсилює загальний емоційний вплив на слухача. Музичний ритм, мелодія та інструментальні аранжування часто відповідають тематиці та настрою тексту, створюючи гармонійний союз між словом і звуком. У пісні "Radioactive" потужні електронні біти та напружена мелодія підкреслюють драматизм тексту, створюючи відчуття катарсису та внутрішньої трансформації.

Лінгвостилістичний аналіз пісень Imagine Dragons демонструє, що їхня музика відзначається поєднанням простої, але сильної лексики з багатими стилістичними прийомами. Тексти їхніх пісень часто побудовані на контрастах, метафорах, алегоріях та емоційно забарвлених словах, що дозволяє гурту досягати глибокого емоційного впливу на слухачів. Використання простих синтаксичних конструкцій робить тексти доступними, але при цьому вони зберігають глибокий філософський зміст, що охоплює екзистенційні питання, боротьбу за саморозвиток та внутрішню трансформацію [Марченко 2021].

Однією з ключових рис текстів Imagine Dragons є використання символіки та метафор, що допомагають передати складні філософські та екзистенційні теми. Вони дозволяють слухачам інтерпретувати пісні на різних

рівнях, надаючи текстам багатовимірності та глибини. Символи та метафори у текстах Imagine Dragons часто пов'язані з природою, боротьбою, світлом і темрявою, а також внутрішнім світом людини.

У багатьох текстах Imagine Dragons присутній символізм світла і темряви, який використовується для позначення боротьби між добром і злом, надією і відчаєм, внутрішнім світлом і прихованими страхами. Ці контрасти підкреслюють емоційний стан ліричного героя, який часто стикається з внутрішніми демонами або життєвими труднощами.

У пісні "Demons" світло і темрява символізують внутрішню боротьбу героя: "Your eyes, they shine so bright, I want to save that light". Світло тут є символом надії та чистоти, але воно оточене темрявою, яка приховує внутрішні демони героя. Згадка про "королівство", яке "прийшло", також є метафорою внутрішнього світу, де відбувається ця боротьба.

Природні явища, такі як грім, буря, вогонь і вода, часто використовуються в текстах Imagine Dragons для передачі емоційних станів або життєвих процесів. Вони підкреслюють силу почуттів, динаміку змін або катарсис, через який проходить герой. У пісні "Thunder" символ грому використовується для позначення сили, яку герой здобуває під час свого становлення: "Thunder, feel the thunder, lightning and the thunder". Грім і блискавка тут виступають символами потужної енергії та рішучості, що виникають під час трансформації ліричного героя [Мельник 2021].

Imagine Dragons часто використовують метафори боротьби для зображення внутрішніх або зовнішніх конфліктів. Ці метафори можуть стосуватися як фізичних, так і емоційних випробувань, які потрібно подолати, щоб здобути перемогу або знайти гармонію. У пісні "Whatever It Takes" метафора боротьби та виживання виражена через рішучість героя подолати всі труднощі: "Whatever it takes, 'cause I love the adrenaline in my veins". Адреналін тут символізує силу і готовність до боротьби, а фраза "whatever it takes" підкреслює рішучість досягти мети, не зважаючи на перешкоди.

Тексти Imagine Dragons часто торкаються теми відновлення, трансформації та оновлення, які символізують новий початок після періоду занепаду або внутрішньої боротьби. Дані символи зазвичай асоціюються з природними явищами або катастрофами, після яких відбувається оновлення або очищення. У пісні "Radioactive" згадується "I'm waking up, I feel it in my bones", що є метафорою відродження після знищення або катастрофи. Цей рядок передає відчуття нового початку, коли герой пробуджується до нового життя після періоду внутрішньої боротьби або хаосу.

У текстах Imagine Dragons трансформація часто є ключовою темою, де герой проходить через фізичні або ментальні зміни, які змінюють його світогляд або стан. Ці метафори можуть мати як позитивний, так і негативний характер, залежно від контексту пісні. У пісні "Believer" ліричний герой описує, як біль перетворює його на віруючого: "Pain! You made me a believer". Тут біль стає каталізатором змін, який допомагає герою зрозуміти себе та здобути нову силу. Метафора перетворення через біль підкреслює важливість страждань у процесі особистісного розвитку [Михайлюк 2020, с. 15-20].

Тексти Imagine Dragons також часто стосуються соціальних та екзистенційних питань, і ці теми розкриваються за допомогою стилістично насичених образів і символів. Ліричний герой пісень гурту часто відчуває себе відокремленим від суспільства або стикається з несправедливістю, але водночас він прагне знайти свій шлях або змінити світ навколо себе.

У текстах Imagine Dragons часто підіймаються теми соціальної ізоляції, відчуження від суспільства або боротьби проти системи. Ліричні герої цих пісень відчувають себе чужими у світі, де панують несправедливість, однак вони не здаються і прагнуть змін. У пісні "Radioactive" герой описує стан пробудження в новому світі, який сповнений хаосу і руйнування: "Welcome to the new age, to the new age". Це може бути інтерпретовано як критика сучасного суспільства, де панує відчуження та відсутність контролю, але водночас ці рядки викликають відчуття надії на зміни.

Imagine Dragons часто звертаються до екзистенційних тем, таких як пошук сенсу життя, боротьба за самовизначення та питання про природу людського буття. Ліричні герої їхніх пісень стикаються з питаннями про своє місце у світі і шукають відповіді на глибокі філософські питання.

У пісні "Nothing Left to Say" герой описує стан втрати сенсу і виснаження: "Who knows how long I've been awake now? The shadows on my wall don't sleep". Ці рядки відображають екзистенційну кризу героя, який стикається з порожнечею та безвихіддю, але водночас продовжує шукати сенс у житті [Міщенко 2017, с. 60-68].

Однією з важливих особливостей пісень Imagine Dragons є тісна взаємодія тексту з музикою. Мелодія та вокал часто підсилюють емоційний ефект текстів, створюючи гармонійну композицію, де музика і слова взаємодіють для досягнення максимального впливу на слухача.

Imagine Dragons часто використовують поступове наростання музичної напруги, що відображає емоційний розвиток тексту. Це створює драматичний ефект, який підсилює сприйняття тексту пісні.

У пісні "Believer" музика поступово наростає, підкреслюючи внутрішню боротьбу героя. Вокал стає все більш динамічним і емоційно насиченим, що підсилює драматизм тексту.

Imagine Dragons часто змінюють темп і аранжування всередині однієї пісні, що допомагає передати різні емоційні стани героя або підкреслити важливі моменти в тексті. Це додає динаміки тексту і робить пісню більш виразною.

У пісні "Radioactive" різка зміна темпу та потужні електронні біти підсилюють драматизм тексту, створюючи відчуття напруженості й катарсису.

Вокал Дена Рейнольдса (головного вокаліста Imagine Dragons) відіграє значну роль у передачі емоційного змісту пісень. Він використовує різні вокальні техніки — від шепоту до крику — щоб підкреслити ключові моменти в тексті та посилити їхній емоційний вплив [Назаренко 2022, с. 33-38].

У пісні "Demons" вокал переходить від тихого, майже шепоту до потужного емоційного вигуку, що підсилює відчуття внутрішньої боротьби і напруги, відображеної в тексті.

Imagine Dragons — це гурт, який поєднує простоту лексичних засобів зі складними стилістичними прийомами, такими як метафори, символи, контрасти та емоційно насичені образи. Їхні тексти часто зачіпають глибокі теми, такі як боротьба за самовизначення, внутрішня трансформація, соціальні проблеми та екзистенційні питання, які вони піднімають у своїх піснях.

Лінгвостилістичний аналіз їхніх пісень показує, що гурт використовує багатий арсенал риторичних та поетичних прийомів для створення багатовимірних текстів, які можуть інтерпретуватися як на особистому, так і на соціальному рівні. Imagine Dragons вдало поєднують ці лінгвістичні особливості з музичними техніками, що робить їхні пісні потужними та емоційно насиченими творами. Їх підхід до текстів сприяє глибокому емоційному зв’язку з слухачем, дозволяючи кожному інтерпретува зміст по своєму.

2.2 Стилістичні особливості у пісенних текстах гурту

Imagine Dragons відомі своїм унікальним стилем, що поєднує простоту виразних засобів із глибиною смислів. Тексти їхніх пісень часто багатошарові, з використанням різноманітних стилістичних прийомів, таких як метафори, символи, епітети, повтори, та інші риторичні й художні засоби, що додають пісням емоційного напруження та філософської глибини. Наведемо приклади основних стилістичних засобів, які гурт активно застосовує у своїй творчості [Нечитайло 2020, с. 84-90].

Метафори є одним із найпоширеніших стилістичних прийомів у текстах Imagine Dragons. Вони допомагають передати абстрактні поняття через

конкретні образи, створюючи багатозначні смисли та емоційно насичені картини [Ніколаєва 2018, с. 34-39].

Пісня: "Demons"

When you feel my heat, look into my eyes, it's where my demons hide, it's where my demons hide.

Метафора *"demons"* (демони) символізує внутрішні страхи та темні сторони особистості. "Demons" у цьому контексті виступають як уособлення проблем, які людина намагається приховати від зовнішнього світу.

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up, I feel it in my bones, enough to make my systems blow.

"Radioactive" використовується як метафора для опису внутрішньої революції та трансформації, де пробудження і відчуття "радіоактивності" означають появу нових сил та готовність до змін.

Символіка в текстах Imagine Dragons тісно пов'язана з темами самопізнання, боротьби, відродження та свободи. Символи надають текстам глибшого сенсу і дозволяють слухачам інтерпретувати пісні на різних рівнях.

Пісня: "Radioactive"

I'm radioactive, radioactive.

Символ радіоактивності виступає як знак внутрішніх змін і сили, здатної руйнувати старе та створювати нове. Це може бути трактоване як символ пробудження після кризи або символ змін у світі, що оточує ліричного героя.

Пісня: "Thunder"

Thunder, feel the thunder, lightning and the thunder.

Грім і блискавка є символами сили, величі та трансформації. Вони підкреслюють процес самоствердження героя, його внутрішню рішучість та готовність протистояти викликам [Олексієнко 2020, с. 21-26].

Епітети додають текстам емоційного забарвлення і допомагають створювати яскраві образи, які легко запам'ятовуються. Вони підсилюють емоційний вплив пісень і допомагають слухачам глибше зануритися в атмосферу композицій.

Пісня: "Believer"

Second things second, don't you tell me what you think that I could be.

Слово *"second"* тут використовується як епітет, який підкреслює важливість змін та відкидання старих уявлень про себе. Епітет *"second"* дає відчуття нової, важливої стадії в житті героя.

Пісня: "Demons"

Your eyes, they shine so bright.

Епітет *"so bright"* підкреслює інтенсивність світла, яке виходить від очей, що символізують надію, чистоту та внутрішню силу, але водночас контрастують із прихованими демонами.

Повтори є важливим стилістичним прийомом у текстах Imagine Dragons, що додає ритмічності та емоційної напруги. Повторення ключових слів або фраз підсилює основні ідеї пісень та робить їх більш запам'ятовуваними.

Пісня: "Believer"

Pain! You made me a, you made me a believer, believer. Pain! You break me down, you build me up, believer, believer.

Повторення слова *"believer"* підсилює ідею, що через біль герой знаходить віру в себе і перетворюється на сильнішу особистість. Повтор слова *"pain"* також підкреслює важливість болю як джерела сили і трансформації [Орел 2018, с. 27-34].

Пісня: "Whatever It Takes"

Whatever it takes, 'cause I love the adrenaline in my veins.

Повтор фрази *"whatever it takes"* підкреслює рішучість героя досягти своїх цілей будь-якою ціною, незважаючи на труднощі.

Анафора — це повторення одного й того ж слова або фрази на початку кількох рядків. Такий прийом додає тексту ритмічності й драматизму, а також підкреслює певні ключові моменти.

Пісня: "It's Time"

So this is what you meant, when you said that you were spent. And now it's time to build from the bottom of the pit, right to the top.

Повторення *"and now it's time"* підкреслює ключову ідею пісні — момент змін і рішучість почати новий етап у житті героя.

Антитеза використовується для створення контрасту між двома протилежними поняттями або ідеями, що підсилює смислову напругу і допомагає висловити внутрішній конфлікт або складність ситуації.

Пісня: "Demons"

Don’t get too close, it’s dark inside, it’s where my demons hide.

Тут антитеза між *"світлом"* і *"темрявою"* підкреслює різницю між зовнішнім виглядом героя і його внутрішнім світом, де панує темрява і "демони" — символи страхів і недосконалостей.

Інверсія — це зміна звичайного порядку слів у реченні, що допомагає підкреслити певні частини тексту або надати йому особливої виразності. Imagine Dragons часто використовують цей прийом для створення поетичної ритміки та фокусування на важливих елементах тексту [Осадчук 2021, с. 28-33].

Пісня: "Demons"

Your eyes, they shine so bright.

Інверсія *"they shine so bright"* підкреслює яскравість очей, які символізують світло та надію, водночас акцентуючи увагу на контрасті з прихованими *"демонами"*.

Гіпербола — це перебільшення, яке використовується для підкреслення певної емоції або стану. У текстах Imagine Dragons гіпербола часто підсилює драматичний ефект і передає інтенсивність переживань ліричного героя.

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up, I feel it in my bones, enough to make my systems blow.

Фраза "enough to make my systems blow" є гіперболою, що підкреслює силу внутрішніх змін і емоційного пробудження ліричного героя.

Алегорія — це складний символічний прийом, за допомогою якого конкретні образи чи ситуації представляють абстрактні ідеї або філософські

проблеми. Imagine Dragons використовують алегорії для відображення соціальних тем або внутрішніх конфліктів [Павленко 2021, с. 56-62].

Пісня: "Radioactive"

I'm radioactive, radioactive.

Алегорія радіоактивності відображає глобальну катастрофу або соціальні зміни, які відбуваються в сучасному світі. Вона також може символізувати внутрішню трансформацію людини, яка переживає крах старих цінностей і початок нового етапу.

Тексти пісень Imagine Dragons багаті на різноманітні стилістичні прийоми, що допомагають створити глибокі, багатошарові композиції. Метафори, символи, епітети, повтори, гіперболи та інші стилістичні засоби надають пісням емоційності, філософської глибини та поетичної виразності. Оригінальне поєднання простоти мови з багатозначними образами робить тексти Imagine Dragons доступними для широкого загалу, водночас дозволяючи слухачам інтерпретувати їх на різних рівнях.

Порівняння — це стилістичний прийом, за допомогою якого одне явище або предмет порівнюється з іншим для підкреслення певних характеристик. У текстах Imagine Dragons порівняння допомагають передати емоції або підкреслити важливі риси об’єктів чи явищ, створюючи яскраві образи [Павлова 2019, с. 29-34].

Пісня: "Believer"

I'm the one at the sail, I'm the master of my sea.

Тут ліричний герой порівнює себе з капітаном, який керує кораблем (своїм життям), що підкреслює його рішучість та контроль над власною долею.

Пісня: "Demons"

Your eyes, they shine so bright, I want to save that light.

Очі порівнюються зі світлом, що символізує чистоту та надію, які герой прагне зберегти.

Оксюморон — це поєднання двох протилежних за значенням слів або понять, яке використовується для підсилення певного ефекту чи створення

парадоксу. Imagine Dragons іноді використовують оксюморон для передачі внутрішніх конфліктів або протиріч у текстах.

Пісня: "Demons"

Don't get too close, it's dark inside.

Тут оксюморон *"dark inside"* підкреслює, що зовнішній образ героя може бути світлим, але всередині його душі панує темрява, що створює сильний контраст між зовнішнім і внутрішнім світом.

Риторичні питання — це питання, що ставляться не для отримання відповіді, а для підкреслення певної думки або емоції. У текстах Imagine Dragons риторичні питання часто використовуються для того, щоб змусити слухача замислитися над певною проблемою або підкреслити важливість сказаного.

Пісня: "Demons"

Who do you think you are? Running 'round leaving scars.

Риторичне питання підкреслює обурення та біль, які відчуває герой, звертаючись до людини, що завдає йому страждань.

Пісня: "Whatever It Takes"

Do I have what it takes?

Це питання є риторичним і відображає внутрішній сумнів героя, який запитує себе, чи вистачить у нього сил, щоб подолати труднощі.

Imagine Dragons нерідко використовують алегорії для опису соціальних і політичних проблем. Тексти їхніх пісень можуть бути інтерпретовані як реакція на глобальні виклики сучасного світу, такі як екологічні катастрофи, суспільні кризи, політична нестабільність або технологічний прогрес [Петренко 2016].

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up to ash and dust, I wipe my brow and I sweat my rust.

У цьому тексті можна побачити алегорію на екологічні катастрофи або соціальні проблеми, що виникли в сучасному світі. *"Ash and dust"* можуть

символізувати руйнування і занепад, а *"sweat my rust"* натякає на потребу в очищенні та відродженні.

Пісня: "Machine"

I'm not part of your machine, not a part of your machine.

Тут використовується алегорія на суспільні структури та системи, які пригнічують індивідуальність. Ліричний герой відмовляється бути частиною цієї *«машини»*, що символізує незалежність і боротьбу за свободу.

Іронія у текстах Imagine Dragons також використовується для підсилення емоційного ефекту або підкреслення суперечливості ситуації. Іронічні висловлювання можуть додавати текстам глибшого підтексту або викликати у слухача емоційний відгук.

Пісня: "Believer"

First things first, I'ma say all the words inside my head.

Іронія полягає в тому, що герой починає з того, що проголошує свої думки, але ці думки, як виявляється, сповнені болю та розчарувань. Слова, які він вимовляє, стають джерелом його сили, хоча спочатку вони асоціюються з негативом.

Асонанс (повторення однакових голосних звуків) і алітерація (повторення однакових приголосних звуків) створюють мелодійність і ритмічність тексту, а також додають певної музикальності словам. У текстах Imagine Dragons ці стилістичні прийоми часто використовуються для підсилення ритму пісень [Петрова 2019, с. 47-52].

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up, I feel it in my bones, enough to make my systems blow.

Повтор звуку *"o"* у словах *"bones"* і *"blow"* створює асонанс, що надає тексту музикальності та підсилює відчуття напруги.

Пісня: "Thunder"

Thunder, feel the thunder, lightning and the thunder.

Повтор приголосних звуків "th" і "r" створює алітерацію, що робить текст більш ритмічним і динамічним, додаючи ефекту потужності.

Еліпсис — це пропуск частини речення або слова, що легко відновлюється з контексту. В текстах Imagine Dragons цей прийом використовується для створення динаміки та напруженості, а також для підсилення певної думки.

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up, I feel it in my bones...

Пропуск певних частин фрази створює ефект уривчастості, що підкреслює емоційний стан героя і напруженість моменту.

Imagine Dragons активно використовують багатий арсенал стилістичних засобів у своїх текстах, включаючи метафори, символи, епітети, повтори, порівняння, антитези, алегорії та інші риторичні фігури. Це робить їхні пісні емоційно насиченими, глибокими та багатозначними. Стилістичні прийоми дозволяють гурту створювати тексти, які легко запам'ятовуються, але водночас дають можливість слухачам інтерпретувати їх на різних рівнях — від особистого переживання до соціальних і екзистенційних тем.

2.3 Відображення соціокультурних аспектів у піснях гурту

Творчість Imagine Dragons охоплює широкий спектр тем і мотивів, що відображають як особисті переживання, так і соціальні та культурні аспекти сучасного світу. Їхні тексти часто зачіпають глибокі екзистенційні питання, внутрішню боротьбу, а також досліджують теми ідентичності, свободи, сили духу та соціальних проблем. У піснях гурту можна знайти відображення актуальних суспільних викликів, таких як екологічна криза, технологічний прогрес, соціальна ізоляція та боротьба за особисту свободу.

Однією з центральних тем у творчості Imagine Dragons є внутрішня боротьба ліричного героя, який намагається знайти своє місце у світі. Ця тема

часто супроводжується мотивами самопізнання, подолання страхів та слабкостей, а також пошуком сили всередині себе [Рибалко 2018, с. 54-59].

Пісня: "Demons"

Don't get too close, it's dark inside, it's where my demons hide.

У цій пісні тематика внутрішньої боротьби виражена через метафору *«демонів»,* що символізують внутрішні страхи та недоліки. Ліричний герой намагається приховати від інших свій внутрішній темний світ, але водночас розуміє, що йому необхідно боротися з цими *«демонами»*, щоб знайти гармонію.

Пісня: "Believer"

Pain! You made me a, you made me a believer.

Тут тема боротьби переплітається з темою перетворення через біль. Герой визнає, що саме через страждання він здобув віру в себе та зміцнів.

Imagine Dragons часто звертаються до теми подолання життєвих труднощів і витривалості. Герої їхніх пісень проходять через важкі випробування, але зрештою знаходять силу рухатися вперед і досягати своїх цілей [Рибчинська 2019, с. 16-22].

Пісня: "Whatever It Takes"

Whatever it takes, 'cause I love the adrenaline in my veins.

У цій пісні тема витривалості виражається через рішучість героя подолати будь-які перешкоди на своєму шляху. Він готовий зробити все необхідне для досягнення мети, навіть якщо це вимагає великих зусиль або ризику.

Пісня: "Rise Up"

And I will rise up, break it out, break it down, break the rules, break the ground.

Тут ліричний герой символічно «піднімається» після падіння, що підкреслює його готовність відновлюватися і боротися за свої переконання.

Тема ідентичності є ще однією важливою складовою творчості Imagine Dragons. Пісні гурту часто торкаються питань самовизначення, пошуку

власного "я" і боротьби за право бути собою у світі, який намагається нав'язати свої правила [Романенко 2020, с. 76-81].

Пісня: "It's Time"

I get a little bit bigger, but then I'll admit, I'm just the same as I was.

Ця пісня відображає боротьбу героя за збереження своєї ідентичності. Незважаючи на зміни, які відбуваються в його житті, він залишається вірним собі.

Пісня: "Thunder"

I was lightning before the thunder.

Тут ліричний герой описує свій шлях до самовираження, протистоячи тим, хто сумнівався в його здібностях. Мотив *«грома»* символізує силу і впевненість у собі.

Тема соціальної ізоляції та протистояння системі також є важливою в піснях Imagine Dragons. Ліричні герої часто відчувають себе чужими в суспільстві, яке намагається їх пригнічувати або контролювати. Вони прагнуть свободи та незалежності, навіть якщо це означає боротьбу з встановленими порядками.

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up to ash and dust, I wipe my brow and I sweat my rust.

Тут можна побачити алегорію на сучасне суспільство, яке занурене в руйнівні процеси. Герой пробуджується до нового світу після катастрофи або соціального краху і намагається знайти своє місце у зміненому середовищі [Савченко 2018].

Пісня: "Machine"

I'm not part of your machine, not a part of your machine.

Ця пісня є відкритим протестом проти соціальних і політичних структур, які пригнічують індивідуальність. Герой відмовляється бути частиною суспільної "машини", що символізує його прагнення до свободи та незалежності.

У деяких піснях Imagine Dragons можна знайти відображення теми технологічного прогресу та його впливу на людей і суспільство. Це може бути як критика дегуманізації та втрати особистих зв'язків через технології, так і роздуми про майбутнє, де технології можуть мати як позитивний, так і негативний вплив.

Пісня: "Radioactive"

Welcome to the new age, to the new age.

Тут можна побачити метафоричне зображення нового етапу в історії людства, який є як технологічно розвиненим, так і небезпечним для людини. *"New age"* символізує добу змін, де технологічні досягнення можуть призвести до соціальних криз або екологічних катастроф.

Пісня: "Machine"

The future is now, can you feel it?

Ця фраза відображає роздуми про вплив технологій на сучасне суспільство, де люди можуть стати частиною системи, позбавленої людяності. Водночас це нагадування про те, що майбутнє залежить від дій кожної окремої людини.

У творчості Imagine Dragons також можна знайти теми, пов'язані з екологічними проблемами та глобальними катастрофами. Вони часто використовують образи руйнування та відродження, що символізують циклічну природу життя і необхідність змінити сучасний світ, щоб уникнути катастрофічних наслідків [Семенко 2022, с. 35-40].

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up, I feel it in my bones, enough to make my systems blow.

Це може бути інтерпретовано як метафора екологічної кризи, де *«пробудження»* символізує усвідомлення масштабів проблеми. Образи *«попелу»* та *«пилу»* натякають на руйнування, яке може настати, якщо люди не змінять свого ставлення до природи.

Як і багато інших гуртів, Imagine Dragons також звертаються до теми любові та складнощів у стосунках. Однак їхні пісні часто показують любов не

лише як романтичне почуття, але і як джерело сили або навіть конфлікту, що значно ускладнює цей аспект людського життя.

Пісня: "Next To Me"

But I'll still be next to you.

Ця пісня говорить про складнощі у стосунках, але водночас підкреслює важливість підтримки та відданості, навіть коли виникають труднощі.

Пісня: "I Bet My Life"

I bet my life on you.

Тут герой виражає свою віру у стосунки, навіть якщо вони проходили через важкі періоди. Це відображає тему прощення і надії на краще майбутнє.

Тексти Imagine Dragons часто звертаються до сучасних соціальних і культурних проблем, що робить їхні пісні актуальними та близькими багатьом слухачам. Гурт не боїться підіймати важливі питання, такі як соціальна нерівність, екологічні кризи, вплив технологій на суспільство та внутрішні конфлікти, які виникають через ці явища [Семенчук 2022, с. 15-20].

У багатьох піснях гурт висловлює протест проти соціальної несправедливості та пригнічення індивідуальності. Їхні пісні часто відображають бажання героїв вирватися з кайданів соціальних структур і систем, які обмежують свободу особистості.

Пісня: "Machine"

I'm not part of your machine.

Ця пісня є відкритим протестом проти системи, яка пригнічує індивідуальність. Ліричний герой відмовляється бути частиною цієї «машини», що символізує його прагнення до свободи та незалежності.

Imagine Dragons також критикують сучасне суспільство за його байдужість, споживацьку культуру та відсутність справжніх зв'язків між людьми. Вони звертають увагу на те, як технології та соціальні структури віддаляють людей один від одного, створюючи ізольованих, але залежних від системи індивідів.

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up to ash and dust.

Це може бути інтерпретовано як критика суспільства, яке зруйнувало себе через байдужість до глобальних проблем, таких як війни, екологічна криза чи вплив технологій [Сердюк 2018, с. 22-27].

Екологічні проблеми є важливою темою у творчості Imagine Dragons. Гурт звертає увагу на те, як людство руйнує планету, і закликає до дій для запобігання катастрофічним наслідкам.

Пісня: "Radioactive"

Welcome to the new age.

"New age" може символізувати нову еру у світі, де катастрофічні наслідки людської діяльності стають усе більш очевидними, і людство змушене відповідати на ці виклики.

Тематика пісень Imagine Dragons охоплює широкий спектр соціальних, культурних та екзистенційних питань. Їхні пісні досліджують внутрішню боротьбу, самопізнання, соціальну ізоляцію, перетворення через біль, а також питання ідентичності та свободи. Відображення сучасних соціальних і культурних аспектів, таких як екологічна криза, технологічний прогрес, соціальна нерівність і протест проти системи, робить їхню творчість не лише актуальною, але й глибокою. Imagine Dragons вміло поєднують особисті переживання з глобальними проблемами, створюючи пісні, які резонують із сучасним слухачем та спонукають до роздумів про власне життя і світ навколо [Сідоренко 2021].

Технологічний прогрес, з одного боку, відкриває нові можливості для розвитку людства, але з іншого — може призвести до дегуманізації, втрати індивідуальності та залежності від систем. Imagine Dragons у своїх піснях досліджують цю амбівалентність технологій, висловлюючи як захоплення силою інновацій, так і занепокоєння щодо їхніх соціальних наслідків.

Пісня: "Machine"

I just wanna be free, I just wanna be free.

Тут ліричний герой намагається вирватися із системи, яка його обмежує і контролює. Він бачить технологічний світ як *«машину»,* що пригнічує свободу та індивідуальність. Ця пісня є яскравим прикладом критики сучасного технологічного суспільства, де люди часто сприймаються як частини механізму, які повинні функціонувати за заданими правилами [Січкар 2017, с. 58-63].

Пісня: "Digital"

Digital, digital, get down! You better run fast or get caught up in the digital trap.

Пісня звертається до теми цифрового світу, в якому сучасна людина може загубитися. *"Digital trap"* (цифрова пастка) символізує зростаючу залежність людей від технологій. Imagine Dragons використовують цю метафору для того, щоб підкреслити можливу втрату свободи і контроль над власним життям через надмірну прив'язаність до цифрового середовища.

Imagine Dragons часто звертаються до глибоких екзистенційних питань у своїх піснях. Ліричні герої прагнуть знайти сенс життя у світі, який постійно змінюється і кидає їм виклики. Ці питання тісно пов'язані з темами внутрішньої боротьби, самопізнання та пошуку власного місця у світі.

Пісня: "Nothing Left To Say"

Who knows how long I've been awake now? The shadows on my wall don't sleep.

Цей текст відображає екзистенційну кризу героя, який не може знайти спокій і відчуває себе загубленим у світі. Тінь на стіні символізує внутрішню порожнечу та невизначеність, що переслідують героя.

Пісня: "Dream"

We all are living in a dream, but life ain't what it seems.

Тут Imagine Dragons звертаються до екзистенційної теми ілюзорності життя. Ліричний герой розмірковує над тим, що життя може бути лише сном, а реальність, яку він сприймає, — лише відображенням його власних ілюзій. Це ставить під сумнів сенс існування і змушує героя шукати справжню істину.

Хоча багато пісень Imagine Dragons можуть здаватися похмурими через теми боротьби, хаосу та внутрішніх конфліктів, важливою частиною їхньої творчості є мотив надії та відродження. Гурт часто показує, що навіть після найтемніших моментів існує можливість для нового початку, і що силу можна знайти в подоланні труднощів [Тарасова 2021, с. 45-50].

Пісня: "Radioactive"

I'm waking up, I feel it in my bones, enough to make my systems blow.

Після періоду руйнування і хаосу герой *«прокидається»*, відчуваючи нову силу та енергію. Це пробудження може символізувати відродження після періоду внутрішньої боротьби або катастрофи, коли герой знаходить новий сенс і готовність рухатися вперед.

Пісня: "Walking the Wire"

We could be the same, we could be the same, we'll never give up, walking the wire.

У цій пісні йдеться про те, що навіть якщо ситуація виглядає безнадійною, герой і його партнер готові долати всі труднощі разом. Ходіння по канату (walking the wire) символізує балансування на межі можливого і неможливого, але зберігає надію на те, що все може скластися добре.

Хоча Imagine Dragons рідко проповідують відкрито політичні ідеї, їхні пісні іноді мають соціально-критичний підтекст. Гурт звертає увагу на проблеми суспільства, такі як нерівність, контроль з боку влади та відчуження в сучасному світі.

Пісня: "Radioactive"

Welcome to the new age, to the new age.

Ця фраза може бути інтерпретована як критика сучасного світу, де технологічні та соціальні зміни призвели до нових форм контролю і відчуження. *«Нова ера»* може бути як джерелом надії, так і символом соціальної або екологічної кризи.

Пісня: "America"

Is this the life you've been waiting for? Or are you hoping that you'll be where you want with a little more?

У цій пісні гурт розмірковує про американську мрію і те, що вона може бути недосяжною для багатьох людей. Imagine Dragons торкаються теми соціальної нерівності та розчарування в сучасному суспільстві, де люди часто чекають на краще життя, яке може ніколи не настати.

Тема любові у творчості Imagine Dragons часто подається не лише як романтичне почуття, але й як джерело сили або випробування. Їхні пісні про стосунки зазвичай глибоко філософські, торкаються не тільки позитивних моментів, але й труднощів, з якими стикаються партнери [Тарасова 2020].

Пісня: "Next To Me"

But I'll still be next to you.

Ця пісня говорить про те, що навіть у найважчі моменти стосунків, герой залишається вірним своєму партнеру. Це підкреслює важливість підтримки та відданості у стосунках, навіть коли виникають труднощі.

Пісня: "I Bet My Life"

I bet my life on you.

У цій пісні йдеться про складності у стосунках, але герой виражає свою віру в партнера, навіть якщо вони мали конфлікти в минулому. Це пісня про прощення, терпіння та надію на краще майбутнє.

Деякі пісні Imagine Dragons відображають тему часу, зокрема, як минуле впливає на теперішнє і визначає майбутнє. Гурт досліджує, як досвід та уроки минулого формують особистість, а також як люди можуть подолати труднощі, які залишили слід у їхньому житті.

Пісня: "I Bet My Life"

I bet my life on those days.

Це відображення минулого, яке формує теперішнє життя героя. Він визнає, що його минулі рішення були важливими для того, ким він став сьогодні, навіть якщо цей шлях був важким.

Пісня: "It's Time"

It's time to begin, isn't it? I get a little bit bigger, but then I'll admit, I'm just the same as I was. [Тимошенко 2018].

Тут ліричний герой розмірковує над тим, як він змінився з плином часу, але водночас визнає, що в глибині душі залишився тим самим. Це підкреслює складність змін і важливість збереження власної ідентичності.

Творчість Imagine Dragons вирізняється тематичною різноманітністю та глибиною. Їхні пісні торкаються багатьох важливих аспектів сучасного життя, таких як внутрішня боротьба, необхідність самопізнання, протистояння системі, технологічний прогрес, соціальні проблеми, кохання та стосунки. Вони використовують музику як засіб вираження як особистих переживань, так і соціальної критики, що робить їхні композиції універсальними й актуальними для широкої аудиторії. Imagine Dragons уміло поєднують глибокі екзистенційні питання з простими, але потужними лексичними засобами, створюючи пісні, які резонують з емоціями слухачів і спонукають до роздумів.

РОЗДІЛ 3
СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ПІСЕНЬ IMAGINE DRAGONS УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

3.1 Стилістичні прийоми у перекладі пісень гурту

Переклад пісень Imagine Dragons українською мовою є складним завданням, оскільки їхні тексти багаті на стилістичні прийоми, фігури мови та метафоричні образи. Перекладач повинен не лише передати зміст пісні, але й зберегти її емоційний вплив, ритм, риму та стилістичну глибину. У цьому аналізі розглянемо, як основні стилістичні прийоми та фігури мови передаються в перекладах пісень Imagine Dragons українською мовою, а також які труднощі виникають при цьому [Ткачекно 2019, с. 12-17].

Тексти Imagine Dragons багаті на метафори, символи, епітети, повтори, риторичні питання та інші стилістичні засоби. Їхні пісні часто мають філософське підґрунтя, розглядають теми внутрішньої боротьби, самопізнання, соціальної ізоляції та технологічного прогресу. Переклад цих текстів українською мовою вимагає збереження цих стилістичних прийомів, щоб передати оригінальний емоційний і смисловий зміст.

Метафори є одним із найчастіших стилістичних прийомів у текстах Imagine Dragons. У перекладі метафори часто змінюються або адаптуються для кращого сприйняття українською аудиторією, оскільки дослівний переклад може втратити свою силу або стати незрозумілим.

Оригінал (пісня "Demons"):

When the days are cold and the cards all fold, and the saints we see are all made of gold.

Переклад:

Коли дні холодні, і карти всі складені, а святі, яких ми бачимо, зроблені із золота.

У цьому прикладі метафора *"cards all fold"* передає відчуття невдачі або втрати. Перекладач зберіг образ карт, що *«складені»*, що означає завершення гри або ситуації, яку не можна змінити. Метафора *«святі, зроблені із золота»* в перекладі також зберігається, що передає фальшиву досконалість, яка оточує ліричного героя.

Метафори в оригіналі часто мають символічний характер, і це зберігається в українському перекладі, хоча деякі образи можуть бути адаптовані для більшого емоційного впливу на українську аудиторію.

У піснях Imagine Dragons часто використовуються символи, що представляють абстрактні поняття, такі як страх, надія, внутрішня боротьба або зміни. Перекладачі зазвичай намагаються зберегти символіку, але іноді змінюють її для кращого розуміння місцевою аудиторією.

Оригінал (пісня "Radioactive"):

I'm waking up, I feel it in my bones, enough to make my systems blow.

Переклад:

Я прокидаюсь, і в кістках це чую, достатньо, щоб підірвати системи.

У цьому рядку *«кістки»* є символом відчуття змін на глибинному рівні, що зберігається в перекладі. "Підірвати системи" також передає відчуття революційних змін, як в оригіналі. Символ радіоактивності, який оригінально вказує на внутрішню трансформацію або силу, також зберігається у перекладі.

Українські переклади часто зберігають символи, які є ключовими в піснях Imagine Dragons, хоча іноді можуть бути зміни для забезпечення відповідності ритму або рими [Федоренко 2021, с. 45-50].

Епітети додають текстам емоційного забарвлення і допомагають створювати яскраві образи. Переклад епітетів українською мовою зазвичай передбачає збереження оригінального емоційного забарвлення або пошук відповідника, який би найкраще відповідав контексту.

Оригінал (пісня "Believer"):

Your spirit up above.

Переклад:

Твій дух у небесах.

Епітет *"up above"* (у небесах) передає символічне значення духовної величі або вищого рівня існування. У перекладі це збережено за допомогою образу *«небес»*, що відповідає українській культурній традиції.

У перекладі епітети часто зберігають свою функцію і емоційне навантаження. Перекладачі намагаються знайти українські відповідники, які б найточніше передавали зміст і атмосферу оригіналу.

Повтори є важливим стилістичним прийомом у текстах Imagine Dragons, які додають ритмічності й підсилюють емоційний ефект. У перекладі цей прийом зазвичай зберігається, оскільки повтори є важливою частиною структури пісні.

Оригінал (пісня "Believer"):

Pain! You made me a, you made me a believer, believer.

Переклад:

Біль! Ти зробив мене, зробив мене віруючим, віруючим.

У цьому рядку збережено повтори *"you made me a, you made me a"* і *"believer, believer"*, що підсилює емоційність пісні та її ритмічність. Повторення слова *«біль»* також підкреслює центральну тему пісні — перетворення через страждання.

Повтори в перекладі зазвичай не змінюються, оскільки вони є важливою частиною ритмічної та емоційної структури пісень Imagine Dragons. Перекладачі зберігають їх для досягнення того ж ефекту, що й в оригіналі.

Риторичні питання — це ефективний засіб для залучення слухача і створення емоційного напруження. У перекладі риторичні питання також зберігаються, оскільки вони допомагають висловити внутрішній діалог героя або підкреслити його сумніви [Федорів 2019].

Оригінал (пісня "Demons"):

Who do you think you are?

Переклад:

Ким ти себе вважаєш?

Риторичне питання в перекладі збережено у повній формі, що дозволяє передати той самий емоційний заряд і обурення ліричного героя.

Риторичні питання в перекладі зазвичай передаються дослівно, оскільки вони слугують важливим стилістичним прийомом для вираження емоційного стану героя.

Антитеза — це протиставлення двох протилежних понять або ідей, що підсилює драматизм і напруженість. У перекладах пісень Imagine Dragons цей прийом зазвичай зберігається, оскільки він є ключовим для розкриття внутрішніх конфліктів героя.

Оригінал (пісня "Demons"):

Don't get too close, it's dark inside, it's where my demons hide.

Переклад:

Не підходь ближче, всередині темрява, це там, де ховаються мої демони.

Антитеза *"Don't get too close"* і *"it's dark inside"* підкреслює контраст між зовнішнім виглядом героя і його внутрішнім світом. У перекладі цей контраст збережено, що дозволяє передати глибину внутрішнього конфлікту.

Антитези зазвичай зберігаються в перекладі, оскільки вони є важливим засобом вираження протиріч, які переживає ліричний герой. Перекладачі намагаються максимально точно передати протиставлення для збереження драматичної напруги.

Інверсія — це зміна звичайного порядку слів у реченні, яка використовується для підсилення емоційного впливу або створення поетичності. У перекладі інверсія може бути змінена відповідно до правил української граматики, але емоційне навантаження зазвичай зберігається.

Оригінал (пісня "Demons"):

Your eyes, they shine so bright.

Переклад:

Твої очі сяють так яскраво.

У цьому прикладі інверсія *"they shine so bright"* збережена, але адаптована до української структури речення. Це дозволяє зберегти поетичність і підкреслити яскравість образу.

Інверсія в перекладах адаптується, щоб звучати природно українською мовою, але її мета — підсилення емоційного впливу — зазвичай зберігається [Фещенко 2017, с. 22-27].

Переклад пісень Imagine Dragons українською мовою є складним завданням, оскільки вимагає збереження стилістичного багатства оригіналу, зокрема метафор, символів, епітетів, повторів, риторичних питань та інших фігур мови. Перекладачі повинні не лише передати зміст пісень, але й зберегти їхню емоційну глибину, ритмічність та поетичність.

У більшості випадків стилістичні прийоми зберігаються у перекладі, хоча іноді доводиться адаптувати їх до українських мовних норм або змінювати, щоб досягти того ж емоційного ефекту.

Метафоричність і символізм, що є ключовими елементами текстів Imagine Dragons, також намагаються зберегти, оскільки вони є важливими для розуміння тем і мотивів пісень.

3.2 Перекладацькі трансформації при відтворенні текстів пісень гурту

Переклад тексту гурту Imagine Dragons на іншу мову передбачає захоплюючий процес поєднання та зміни оригінальної мови тексту, зберігаючи музичну емоцію та суть. У цьому розділі обговорюються музичні та наукові принципи, що лежать в основі цих трансформацій, висвітлюються труднощі та творчі рішення, пов’язані зі збереженням лінгвістичної вірності. Він досліджує, як перекладачі зберігають дослівний переклад, інтегруючи культурні компоненти, щоб гарантувати, що переклад текстів є якомога

ближчим до оригіналу. За допомогою численних прикладів і тематичних досліджень цей розділ демонструє вплив мови на музику та спосіб, у який переклад може бути як естетично приємним, так і технологічно складним.

3.2.1 Лексичні трансформації. Лексичні трансформації — це зміни, які перекладач вносить до тексту під час перекладу з однієї мови на іншу, щоб зберегти або адаптувати зміст, стилістику, риму, ритм і культурні особливості оригінального тексту. Переклад пісень Imagine Dragons на українську мову вимагає використання різних лексичних трансформацій, щоб передати не тільки точний зміст, але й емоційний заряд, музичну структуру та стилістичні особливості пісень.

У процесі перекладу пісень Imagine Dragons перекладачі можуть використовувати різні види лексичних трансформацій, щоб адаптувати текст до українського контексту, не втрачаючи його смислового та емоційного навантаження [Цимбалюк 2019, с. 58-64].

Лексичні заміни — це трансформації, які передбачають заміну одного слова або виразу в оригіналі іншим словом або виразом у перекладі. Це часто відбувається через відсутність точного відповідника в мові перекладу або для кращого збереження ритму і рими пісні.

Оригінал (пісня "Radioactive"):

I'm waking up, I feel it in my bones.

Переклад:

Я прокидаюсь, і в кістках це чую.

У цьому прикладі слово *"bones"* перекладено як *«кістки»*, що є прямим відповідником. Однак у деяких випадках перекладач може замінити це слово на більш підходящий варіант, щоб зберегти ритмічну або емоційну структуру.

Лексичні заміни дозволяють перекладачеві зберегти загальний зміст пісні, але адаптувати окремі слова або вирази, щоб вони звучали природніше в українському мовному середовищі [Чернов 2021, с. 37-42].

Генералізація — це трансформація, яка передбачає заміну конкретного терміна або поняття в оригіналі більш загальним або абстрактним поняттям у перекладі. Це часто використовується, коли дослівний переклад був би надто вузьким або незрозумілим для української аудиторії.

Оригінал (пісня "Believer"):

Your spirit up above.

Переклад:

Твій дух у небесах.

Тут слово "up above" перекладається як *«у небесах»*, що є більш загальним і зрозумілим для української аудиторії. В оригіналі цей вираз може мати кілька значень, але в перекладі він був узагальнений для кращого розуміння.

Генералізація дозволяє перекладачеві зробити текст більш доступним і зрозумілим для аудиторії, не втрачаючи при цьому його основного змісту.

Конкретизація — це трансформація, яка передбачає заміну загального поняття або абстрактного терміна в оригіналі конкретнішим поняттям у перекладі. Цей прийом використовується тоді, коли в українській мові потрібно уточнити значення, щоб передати точний зміст.

Оригінал (пісня "Demons"):

When the days are cold.

Переклад:

Коли дні холодні.

У цьому випадку слово *"cold"* перекладено як *«холодні»*, що є конкретним описом, зрозумілим для українських слухачів. У деяких випадках перекладач може конкретизувати образи для більш точного передавання емоцій або контексту.

Конкретизація допомагає перекладачеві зробити текст більш чітким і зрозумілим у перекладі, особливо коли в оригіналі використовуються абстрактні або багатозначні слова [Чернова 2020].

Модуляція — це трансформація, за допомогою якої перекладач змінює кут зору або точку зору на певне явище, змінюючи формулювання фрази, але зберігаючи її смисл. Модуляція часто використовується тоді, коли прямий переклад звучав би незграбно або не відповідав би нормам цільової мови.

Оригінал (пісня "Thunder"):

Thunder, feel the thunder, lightning and the thunder.

Переклад:

Грім, відчувай цей грім, блискавка і грім.

У цьому прикладі перекладач використовує модуляцію, щоб зберегти ритм і динаміку пісні. Слово *"feel"* перекладено як *«відчувай»*, що краще відповідає українській стилістиці і зберігає емоційне навантаження.

Модуляція дозволяє перекладачеві адаптувати текст до цільової мови, зберігаючи при цьому зміст і емоційний вплив, але змінюючи формулювання для більш природного звучання.

Перестановка — це зміна порядку слів або фраз у перекладі, щоб досягти більш природної побудови речень у цільовій мові або зберегти музичний ритм. Перестановка також використовується для того, щоб уникнути граматичних або стилістичних помилок.

Оригінал (пісня "Demons"):

Your eyes, they shine so bright.

Переклад:

Твої очі сяють так яскраво.

У цьому прикладі інверсія з оригіналу *("they shine so bright")* змінюється на більш природний для української мови порядок слів (*"сяють так яскраво")*, що дозволяє зберегти поетичність і ритмічність тексту.

Перестановка допомагає адаптувати порядок слів до граматичних норм цільової мови, не втрачаючи при цьому змісту або ритму пісні.

Експлікація — це пояснення або роз'яснення слова або виразу, який в оригіналі може бути незрозумілим або культурно специфічним. Перекладач

може використовувати цей прийом для того, щоб зробити текст більш зрозумілим для української аудиторії [Шевченко 2020, с. 16-21].

Оригінал (пісня "Believer"):

I'm the master of my sea.

Переклад:

Я — господар свого моря.

Тут слово *"master"* перекладається як *«господар»*, що є більш зрозумілим і природним в українському контексті. Оригінальний вираз зберігає свій зміст, але адаптований для кращого сприйняття українськими слухачами.

Експлікація використовується для роз'яснення або адаптації культурно специфічних або абстрактних понять, щоб забезпечити розуміння тексту цільовою аудиторією.

Калькування — це дослівний переклад слова або виразу, що зберігає його структуру в оригіналі. Цей прийом використовується тоді, коли оригінальний вираз має аналог у цільовій мові або коли важливо зберегти точну форму оригіналу.

Оригінал (пісня "Whatever It Takes"):

Whatever it takes.

Переклад:

Що б це не вимагало.

У цьому випадку калькування дозволяє зберегти точний зміст і структуру оригіналу, забезпечуючи максимально точний переклад фрази.

Калькування часто використовується тоді, коли оригінальний вираз має чіткий аналог у цільовій мові і не вимагає додаткової адаптації для кращого розуміння.

Омітка — це трансформація, за допомогою якої певні слова або фрази в оригіналі опускаються в перекладі з метою уникнення надлишковості або через неможливість зберегти ритм і риму в пісні. Омітка може бути корисною для спрощення тексту або для збереження музичної структури.

Оригінал (пісня "Radioactive"):

I'm waking up, I feel it in my bones.

Переклад:

Я прокидаюсь, і в кістках це чую.

У цьому прикладі певні частини фрази можуть бути опущені, якщо це необхідно для збереження музичного ритму або рими.

Омітка використовується для збереження ритму або рими, а також для уникнення надлишковості, коли певні слова або фрази можна опустити без втрати змісту.

Лексичні трансформації є важливою складовою перекладу пісень Imagine Dragons українською мовою. Перекладачі використовують різні прийоми, такі як лексичні заміни, генералізація, конкретизація, модуляція, перестановка, експлікація, калькування та омітка, щоб зберегти не лише зміст, але й стилістичну та емоційну глибину оригіналу.

Особливо важливо в перекладі пісень зберегти музичну структуру, ритм і риму, тому перекладачі часто змінюють або адаптують текст для досягнення найкращого ефекту. Лексичні трансформації дозволяють досягти балансу між точністю перекладу та його художньою виразністю, що особливо важливо в контексті музичних творів.

3.2.2 Граматичні трансформації. Граматична трансформація - це зміна структури речення або частини речення під час перекладу, зберігаючи основне значення, але вносячи зміни, щоб вони були природними, точними та відповідали мовним умовностям мови перекладу. У перекладі пісні граматична трансформація використовується для адаптації тексту з урахуванням ритму, мелодії, інтонації, стилістичних особливостей. Це може включати зміну структури, додавання або пропуск слів, зміну порядку слів і перепризначення семантичного наголосу.

Наступні граматичні трансформації часто зустрічаються при перекладі текстів пісень Imagine Dragons українською мовою:

Перехід до минулого часу:

"I'm on top of the world" -> «Я був на вершині світу»

Перехід до минулого часу — це граматична трансформація, у якій час дієслова змінюється на минулий час, коли перекладач вважає за потрібне зберегти значення чи контекст речення мовою перекладу. Форма минулого часу. Зазвичай це трапляється, коли дія в оригінальному тексті описана в теперішньому або майбутньому часі, але для кращого розуміння й точності в цільовій мові краще виражати її в минулому часі.

Заміна певних артиклів:

"The pain goes on and on" -> «Біль не вщухає» (відсутність артикля в українській мові)

Заміна визначеного артикля — це граматична трансформація, при якій артикль замінюється або опускається через відмінності у вживанні між мовами під час процесу перекладу. У деяких мовах артиклі не використовуються взагалі, або вони використовуються в іншому контексті, ніж у мові оригіналу.

Перехід до теперішнього тривалого часу:

"I'm staring at the headlights" -> «Я дивлюся на фари»

Перехід до теперішнього тривалого часу – перехід до теперішнього тривалого часу в цільовій мові, навіть якщо в оригінальному тексті використовується інший час або форма. Це можна використовувати для вираження дії, яка відбувається або триває в даний момент.

Заміна дієслівних часів:

"I will be raised from the ground" -> «Мене піднімуть із землі» (майбутній час українською мовою)

Заміна займенників — це зміна або адаптація займенників відповідно до граматичних і стилістичних вимог мови перекладу. Це може передбачати зміну особи, числа, відмінка чи роду займенника відповідно до контексту чи вимог мови перекладу.

Вживання різних дієслівних форм:

"I'm a warrior" -> «Я воїн» (іменник замість дієслова)

Перехід до наказового способу:

"Come live my life" -> «Живи моїм життям»

Утворення страждального стану:

"I've been haunted by memories" -> «Мене переслідують спогади»

Використання безособових речень:

"It's time to go" -> «Час іти»

Заміна займенників:

"I" -> «Я» або «Ми» (залежно від контексту)

Вживання прийменників:

"With all my might" -> «Зі всієї сили»

Пристосування до українського словотвору:

"Radioactive" -> «Радіоактивний» (утворення прикметника за допомогою суфікса)

Інші граматичні нюанси:

— Використання різних відмінків іменників

— Переклад ідіоматичних виразів і метафор

— Забезпечення природного звучання перекладу відповідно до української граматики [Юрченко 2022]

"I'm on top of the world"

«Я був на вершині світу»

Перехід до минулого часу: ця трансформація передбачає зміну речення з теперішнього часу на минулий час. Він використовується для вказівки на те, що відчуття або стан перебування «*на вершині світу*» відбулося в якийсь час у минулому, а не зараз. Це допомагає передати зміну в часі та, можливо, емоції, показуючи, що той, хто говорить, колись почувався переможцем або піднесеним, але більше цього не відчуває.

"The pain goes on and on"

"Біль не вщухає"

Заміна певних артиклів: ця зміна замінює *"goes on and on"* на *«не вщухає»*. Хоча обидва вирази по суті передають постійний біль, останній

підкреслює відсутність полегшення або припинення. Ця незначна зміна може вплинути на настрій, зробивши заяву більш вагомою або невблаганною.

"I'm staring at the headlights"

"Я дивлюся на фари"

Перехід до теперішнього тривалого часу: перехід від *"staring"* до *«дивлюся»* перетворює більш інтенсивну, зосереджену дію на більш універсальну. Обидва речення представлені в теперішньому тривалому часі, що вказує на поточну дію. Ця зміна може відображати відмінності в інтенсивності або характері спостережень.

"I will be raised from the ground"

"Мене піднімуть із землі"

Перехід до майбутнього часу: хоча і *"*raised*"*, і *«піднімуть»* є дієсловами майбутнього часу, перехід між *"*raised*"* і *«піднімуть»* вказує на більш активну, можливо, навмисну дію. Підняти зазвичай означає допомогти або підтримати, що може дещо змінити зміст або тон речення.

"I'm a warrior"

"Я воїн"

Заміна дієслівних форм: Ця зміна не змінює значення, але може вплинути на тон або форму висловлювання. Використання *«Я є»* може підкреслити або посилити ваше твердження, що ви воїн.

"Come live my life"

"Живи моїм життям"

Перехід до наказового способу: ця зміна передбачає перехід від прямого запрошення чи наказу *"Come"* до більш загального наказу *«Живи моїм життям»*. Ця зміна може зробити заяву більш загальною або директивною, зосереджуючись на дії, а не на запрошенні.

"I've been haunted by memories"

"Мене переслідують спогади"

Утворення страждального стану: зміна теперішнього досконалого часу «*I've*» на теперішній час «мене» зміщує фокус із тривалості переслідування на

теперішній стан. Цей зсув може підкреслити безпосередність або тривалість нестерпного спогаду.

"It's time to go"

"Час іти"

Використання безособових речень: видалення «*It's*» створює об'єктивне або більш чітке твердження. Він може передати терміновість або неминучість, видаляючи будь-який предмет у фразі та роблячи її більш прямою.

"I"

"Я" або "Ми"

Заміна займенників: заміна «*I*» на «ми» в реченні означає перехід від займенника однини до займенника множини, що зміщує перспективу з індивідуального на колективне. Це може сприяти почуттю єдності або спільного досвіду.

"With all my might"

"Зі всієї сили"

Вживання прийменників: Фраза залишається незмінною, але використовує прийменник *«зі»,* щоб вказати на спосіб виконання дії, підкреслюючи інтенсивність або зусилля.

"Radioactive"

"Радіоактивний"

Пристосування до українського словотвору: хоча слово залишається незмінним, адаптація до іншого словника може призвести до відмінностей в українській вимові, конотації чи вживанні. Зрушення може стосуватися культурної чи мовної інтеграції, а не граматичних змін.

Ці граматичні трансформації покращують виразність і ясність мовлення, дозволяючи ораторам і пишучим ефективно передавати точне значення, емоційні відтінки та часові варіації.

Переклад текстів пісень вимагає не лише передачі прямого значення слів, а й урахування граматичних особливостей цільової мови.

Граматичні трансформації відіграють важливу роль у забезпеченні плавності та природності перекладу.

При перекладі текстів пісень Imagine Dragons на українську мову поширеними є такі граматичні трансформації: перехід до минулого часу, заміна певних артиклів, використання безособових речень, утворення страждального стану та пристосування до українського словотвору.

Ретельне застосування цих граматичних трансформацій допомагає створити український переклад, який не лише точно передає зміст оригіналу, але й звучить природно та виразно.

3.2.3 Лексико-семантичні трансформації. Лексико-семантична трансформація — зміна лексичного складу тексту в процесі перекладу, яка передбачає не лише заміну слів чи виразів, а й зміну їхнього смислового навантаження. Цей тип трансформації використовується для адаптації тексту до лексичних характеристик мови перекладу та забезпечення точності перекладу зі збереженням або виправленням сенсу.

Основною метою лексико-семантичної конверсії є досягнення максимально точного і природного перекладу, який відповідає лінгвістичним і культурним умовам мови перекладу. Такі перетворення можуть бути необхідними через відсутність прямих еквівалентів у цільовій мові або через необхідність адаптації певних понять і фраз.

Лексико-семантичні трансформації, які часто використовуються при перекладі текстів пісень Imagine Dragons українською мовою:

Конкретизація:

"Monster" -> «Істота»

Ця зміна змінює конкретний, потенційно страшний термін на більш загальний термін. *"Monster"* має сильні конотації страху та небезпеки, тоді як *«істота»* є більш нейтральним і менш конкретним. Це можна використовувати, щоб зробити мову більш зрозумілою або менш емоційною.

Конкретизація – це лексико-семантична трансформація, при якій загальні або абстрактні слова в оригінальному тексті замінюються більш конкретними або докладними словами в перекладі. Це робиться для кращої передачі сенсу та створення більш точного чи зрозумілого враження цільовою мовою.

"Radioactive" -> «Радіоактивний пил»

Додавання «пилу» визначає форму або стан радіоактивності, надаючи більше деталей. Це корисно для створення яскравих зображень або для наукового й описового написання, де важлива точність.

Генералізація:

"Believer" -> «Віруючий»

"Warriors" -> «Воїни»

Ці перетворення зберігають оригінальну термінологію, вказуючи на те, що жодних змін не потрібно. Це може бути тому, що терміни вже відповідають правильному контексту або мають дійсне значення.

Генералізація – це лексико-семантичне перетворення, яке полягає в заміні конкретного чи вузькоспеціального терміна більш загальним чи загальним із збереженням основного значення.

Модуляція:

"Bleeding out" -> «Знекровлений» (переносне значення)

Це передбачає збереження фрази, але зміну її значення з буквального на метафоричне. Якщо використовувати його у творчому чи поетичному контексті, він дозволяє підкреслити емоцію чи тему без буквальних графічних зображень.

"Demons" -> «Привиди» (метафоричне значення)

Змінюючи *"Demons"* на *«привид»*, це зміщення зміщує фокус зі зловмисної сутності на більш нейтральну або мімітичну істоту. Це може змінити тон тексту, можливо, зробивши його менш інтенсивним або більш інтроспективним.

Антонімічний переклад:

"Dark" -> «Світлий»

"Monster" -> «Ангел»

Ці трансформації замінюють слова їхніми антонімами, щоб повністю змінити значення. Це можна використовувати для створення контрасту або дослідження загальних тем подвійності та трансформації, які зустрічаються в літературних і філософських текстах.

Антонімічний переклад – це переклад, у якому використовується слово або вираз, що має прямий антонім у цільовій мові для оригінального тексту. Використовується, коли немає прямого еквівалента або для більшого ефекту в контексті.

Компенсація:

"It's time to go" -> «Час рушати далі»

Формулювання було змінено, щоб зберегти оригінальний настрій і, можливо, додати емоційної глибини. *«Рухатися далі»* передбачає емоційний прогрес або прийняття, що може мати більший вплив залежно від контексту.

"I'm a warrior" -> «Я воїн, я боєць»

Це додає акценту та інтенсивності, посилюючи силу та стійкість персонажа. Його часто використовують для посилення мотиваційної чи надихаючої якості заяви.

Додавання:

"I'm on top of the world" -> «Я на вершині слави»

Це додає конкретності, змінюючи загальний *"world"* на *«слава»,* що може більш точно відображати контекст досягнень або успіхів персонажа.

Додавання — це своєрідна лексико-семантична трансформація. Зазвичай через відмінності в мовній структурі в процесі перекладу додаються слова чи фрази, яких немає в оригінальному тексті, щоб точніше чи чіткіше висловити думку.

"We are the champions" -> «Ми - переможці життя»

Він зміщує фокус із конкурентної перемоги на ширший, більш філософський погляд на успіх, наголошуючи на досягненнях у житті.

Опущення:

"Radioactive" -> «Радіоактивний»

"I'm on top of the world" -> «Я на вершині"2

Прикладами цього є скорочення або спрощення фраз із збереженням їх суті. *«Радіоактивний»* залишається незмінним, можливо, вказуючи на те, що воно вже добре вписується в контекст, тоді як *«Я на вершині»* спрощує фразу та може використовуватися для стислості або відповідно до певного ритму чи стилю.

Опущення – це трансформація, яка пропускає певні слова або частини речень з оригінального тексту, які не є необхідними для збереження загального значення в перекладі. Пропуски можуть виникнути через надмірність або відсутність відповідних еквівалентів у цільовій мові.

Ці лексико-семантичні трансформації дозволяють перекладачам точно передати зміст і емоційний посил текстів пісень Imagine Dragons, навіть якщо в українській мові немає прямих еквівалентів для певних слів або виразів.

Крім того, перекладачі часто використовують лексичні заміни, щоб адаптувати текст пісні до української культури та менталітету. Наприклад, у пісні "Believer" рядок "I was broken from a young age" перекладено як «Я був зламаний ще малим», що краще відповідає українському способу вираження.

Лексико-семантичні трансформації при перекладі текстів пісень, зокрема таких популярних гуртів, як Imagine Dragons, є складним і багатогранним процесом. Це пов'язано з тим, що тексти пісень часто містять метафори, ідіоми, культурні відсилання, емоційне забарвлення та особливу ритміку, які необхідно передати в іншій мові, зберігаючи при цьому смисл та настрій оригіналу. Розглянемо ключові лексико-семантичні трансформації, які можуть використовуватися при перекладі таких текстів на українську мову [Юрченко 2022].

Модуляція (зміна точки зору) - ця трансформація передбачає зміну смислового чи емоційного акценту при перекладі. Наприклад, певні фрази можуть звучати більш драматично або, навпаки, спокійніше, залежно від контексту української культури та мови.

Оригінал: "I'm waking up, I feel it in my bones"

Можливий переклад: «Я прокидаюся, це відчуття в мені»

Тут відбувається зміна акценту з фізичного відчуття *(«в моїх кістках»)* на загальніше *«відчуття в мені»,* що краще передає емоційний стан героя пісні для українського слухача.

Транскодування (дослівний переклад) - цей метод використовується рідко, оскільки часто дослівний переклад не передає потрібних емоцій або смислових відтінків. Проте в деяких випадках дослівний переклад може зберігати оригінальний сенс і звучати природно.

Оригінал: "Thunder, feel the thunder"

Можливий переклад: «Грім, відчуй цей грім»

У цьому випадку дослівний переклад є можливим, оскільки українське слово *«грім»* передає ту саму силу і значення, що й англійське "thunder".

Компенсація - коли певні елементи тексту пісні важко передати через відсутність відповідних лексичних чи культурних еквівалентів, перекладач може додати нові елементи в іншій частині тексту, аби зберегти загальний ефект.

Оригінал: "Welcome to the new age"

Можливий переклад: «Ласкаво просимо у новий світ»

Хоча слово *"age"* можна дослівно перекласти як *«епоха»* або *«вік»,* перекладач використовує слово "світ", щоб зробити фразу більш зрозумілою і природною для українського слухача.

Іноді перекладачі використовують загальніші або конкретніші терміни, залежно від контексту. Це допомагає уникнути неприродності або незрозумілості в перекладі.

Оригінал: "I'm breaking in, shaping up, then checking out on the prison bus"

Можливий переклад: «Я ламаюся, піднімаюся, і сідаю в тюремний автобус»

Слово *"breaking in"* може бути перекладене як *«ламаюся»,* що передає загальне почуття руйнування або змін, але не дослівно.

У текстах пісень часто використовуються метафори, які можуть бути не зрозумілими або неприродними для іншої культури. Тому перекладач може замінити їх на більш прийнятні або ж спростити.

Оригінал: "I'm radioactive, radioactive"

Можливий переклад: «Я мов радіоактивний, радіоактивний»

Метафора *"I'm radioactive"* може бути збережена в перекладі, оскільки вона досить універсальна і зрозуміла як для англомовної, так і для україномовної аудиторії.

У текстах пісень можуть бути присутні культурні або історичні відсилання, які потребують адаптації для української аудиторії.

Оригінал: "Here we are, don't turn away now, we are the warriors that built this town"

Можливий переклад: «Ось ми тут, не відвертайся, ми — воїни, що збудували це місто»

Хоча тут немає явної культурної адаптації, але слово *"warriors"* може бути адаптоване як *«воїни»,* що має сильні історичні та культурні конотації в українському контексті.

Зміни в порядку слів або синтаксичній структурі речень є звичайною практикою при перекладі текстів пісень, особливо для збереження ритму та рими.

Оригінал: "It's a revolution, I suppose"

Можливий переклад: «Це революція, мабуть»

Український переклад може змінити порядок слів, щоб краще відповідати ритмічній та мелодійній структурі пісні.

Переклад текстів пісень, таких як композиції Imagine Dragons, вимагає від перекладача не лише знання обох мов, але і розуміння культурних, емоційних та стилістичних нюансів. Лексико-семантичні трансформації, такі як модуляція, компенсація, культурна адаптація та метафоризація, дозволяють зберегти автентичність та вплив тексту, водночас адаптуючи його для іншої аудиторії.

ВИСНОВКИ

Отже, пісні "Imagine Dragons" вирізняються глибоким емоційним забарвленням, використанням символіки та метафоричності, що відіграє ключову роль у формуванні їхнього унікального звучання. Тексти пісень часто висвітлюють сучасні соціальні проблеми, особистісний досвід, що робить їх резонансними з широкою аудиторією.

Переклад пісень вимагає не тільки відтворення змісту, але й збереження ритму, рими та емоційного навантаження оригіналу. В українських перекладах спостерігається тенденція до літералізму, що дозволяє зберегти оригінальні образи і метафори, однак іноді це може впливати на природність української мови.

Найбільшу складність представляє передача культурно специфічних елементів та ігор слів, що часто втрачають свою глибину або двозначність у перекладі. Важливою є також робота з метрикою та асонансами, що вимагає від перекладача не тільки володіння мовою, але й креативного підходу.

Дослідження показало, що застосування комплексного підходу, що включає лінгвістичний, стилістичний, семіотичний та прагматичний аналізи, дозволяє всебічно оцінити якість перекладу і виявити потенційні проблеми та області для подальших досліджень.

На основі аналізу можна рекомендувати перекладачам уважніше ставитися до контексту пісень, звертати увагу на їх стилістичні нюанси і вибирати такі перекладацькі стратегії, які допомагають зберегти поетичність і емоційну виразність текстів.

Переклад текстів пісень, таких як композиції Imagine Dragons, на українську мову є складним і творчим процесом, що включає цілу низку лексико-семантичних трансформацій.

Пісні часто мають багатошарові смисли, емоційне навантаження, метафори та культурні відсилання, які потрібно точно передати, щоб зберегти настрій і глибинний сенс оригіналу.

Певні фрази, ідіоми або метафори можуть бути зрозумілими лише для носіїв певної культури. Перекладач повинен враховувати ці відмінності і, де це необхідно, адаптувати текст для української аудиторії.

Пісенні тексти мають певну ритміку, яка повинна бути збережена у перекладі. Використання синтаксичних змін, компенсації або модуляції допомагає досягти природності звучання і відповідності музичному ритму.

Під час перекладу часто виникають ситуації, коли дослівний переклад неможливий або звучить неприродно. У таких випадках перекладач застосовує вільнішу інтерпретацію, щоб зберегти дух оригінальної пісні.

В процесі перекладу використовуються різні трансформації, такі як модуляція, лексичні заміни, метафоризація та деметафоризація, щоб зробити текст максимально зрозумілим і виразним для українського слухача.

Таким чином, переклад текстів пісень Imagine Dragons на українську мову вимагає глибокого розуміння не лише лексичних і семантичних особливостей обох мов, але й їхньої культурної специфіки. Успішний переклад повинен досягти балансу між збереженням оригінальної думки та культурною адаптацією, щоб пісня звучала природно і зберігала свою художню цінність для української аудиторії.

Дипломна робота підкреслює важливість глибокого розуміння оригінальних текстів і культурного контексту при перекладі пісень, а також необхідність більшої уваги до збереження естетичних і стилістичних характеристик музичних творів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко А. В. Сучасні методи перекладу : теорія та практика. Київ : Літера, 2016. 260 с.

2. Антонюк Л. С. Вплив культурних факторів на переклад пісенних текстів. *Наукові записки*, № 2 , 2020. С. 30-35.

3. Бережна І. К. Лінгвістика тексту. Навчальний посібник. Фоліо. Харків, 2017. 300 с.

4. Білецька Я. П. Стилістичні аспекти перекладу музичних творів на українську мову. *Вісник ЛНУ*, № 11. 2019. С. 22-27.

5. Білинський Л. С. Контекстуальний аналіз текстів : монографія. Київ. Академперіодика, 2020. 250 с.

6. Бондар Т. Ю. Трансформація образної системи в перекладі текстів пісень : дис. … канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2019. 190 с.

7. Буряк С. В. Перекладач як медіатор культур: на прикладі музичних текстів : дис. … канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2022. 220 с.

8. Варениця М. Р. Семантика музичного тексту та його переклад. Львів : Літопис, 2019. 236 с.

9. Василенко В. Переклад англомовних пісень : проблеми та перспективи. *Мовознавство,* № 3. 2018. С. 44-49.

10. Васильєв В. К. Лінгвостилістика англійської мови. Одеса. Астропринт, 2015. 200 с.

11. Васильєва О. М. Інтертекстуальність в перекладі пісень : дис. … канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2019. 230 с.

12. Васильченко А. Переклад музичних текстів як культурний феномен. Мова і культура : тези доп. міжнар. наук. конф. Львів, 2019.
С. 5-15.

13. Вітренко П. С. Ритмічна відповідність у перекладах англійських пісень : дис… канд. філол. наук : 10.02.04. Львів, 2017. 224 с.

14. Гарбовський Н.К. Теорія перекладу. Одеса, 2004. 544 с.

15. Гордієнко А. В. Лексико-стилістичні трансформації при перекладі пісень. *Лінгвістичні дослідження*, № 36. 2017. с. 58-64.

16. Грибовська І. В. Теорія перекладу музичних творів. Одеса, 2018. 300 с.

17. Гриценко В. П. Стилістика англійської мови : Навчальний посібник. Київ. Вища школа, 2018. 339 с.

18. Грищенко І. К. Аналіз перекладу пісень гурту Imagine Dragons на українську мову. *Лінгвістика*, 2022. URL: http://www.linguistics-journal.com/2022/05/article003.html (дата звернення: 12.09.2024)

19. Денисенко П. О. Структурні та семантичні аспекти перекладу. Київ. Академвидав, 2020. 278 с.

20. Дудник Н. В. Метафора в текстах пісень і її переклад : на прикладі гурту, Imagine Dragons. *Філологічні трактати*, № 1, 2019.
С. 70-75.

21. Євсєєва Ю. Б. Основи перекладознавства. Київ. Кондор, 2019. 300 с.

22. Єфімова О. Р. Особливості ритміко-інтонувального компоненту в англомовних піснях та їх перекладах. *Українське мовознавство*, № 4, 2018. С. 24-30.

23. Заболотна Н. К. Стилістика та переклад: монографія. Київ. Наукова думка, 2017. 250 с.

24. Забужко О. Сучасна українська літературна мова. Київ. Либідь, 2021.

25. Захарчук Ч. В. Функціональні аспекти перекладу пісень: виклики та стратегії. *Вісник перекладознавства*, № 2, 2021. С. 112-118.

26. Карабанова О. О. Перекладацькі трансформації як явища. URL: http://www.dissercat.com/content/perevodcheskie-transformatsii-kak-ponyatie-i-yavlenie#ixzz2K6rnQvYO (дата звернення: 20.10.2024).

27. Карпіловська Є. А. Семантика та стилістика тексту : Навчальний посібник. Львів. ПАІС, 2019.

28. Кириленко О. Стилістичні аспекти перекладу музичних текстів. Лінгвістика сьогодні, Київ, 2020.

29. Коваль А. Р. Інтертекстуальність у перекладі. Львів : Літопис, 2017.

30. Козачук Ж. Д. Лінгвостилістичні особливості сучасної поп-музики. Чернівці. Букрек, 2021.

31. Костюк Н. Г. Проблеми перекладу ідіоматичних виразів у піснях. *Журнал перекладознавства*, № 3, 2019. С. 33-39.

32. Латишев Л. К. Технологія перекладу. 2000. 280 с.

33. Левченко К. Переклад англійської музичної поезії. URL: http://www.translation-journal.com/musical-poetry-translation, 2020. (дата звернення: 15.10.2024)

34. Левчук Л. Т. Сучасний переклад, теорія, практика, методика. Чернівці. Букрек, 2015.

35. Литвин М. Перекладацькі аспекти пісень англомовних виконавців. *Мовознавчі дослідження*, № 4, 2019. С. 50-55.

36. Литвиненко Л. І. Культурні адаптації в перекладі англійських пісенних текстів. *Мова та культура,* № 20, 2020. С. 45-54.

37. Лук'яненко Л. О. Семантична і стилістична адекватність у перекладі англійських пісень : дис. … канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2020.

38. Макарова Г. В. Роль метафори в перекладі пісенних текстів : дис. … канд. філол. наук : 10.02.04. Одеса, 2018.

39. Марченко Ю. Лінгвокультурологічний аналіз пісень, Imagine Dragons. URL: http://www.linguistic-studies.com/imagine-dragons-analysis, 2021. (дата звернення: 18.10.2024)

40. Мельник Р. В. Інноваційні методи перекладу музичних текстів на українську мову, 2021. URL: http://translation-studies.org/2021/innovative-methods.html (дата звернення: 18.10.2024)

41. Михайлюк О. Інтертекстуальність у музичних текстах та їх переклад. *Перекладацький вісник*, № 3 2020. С. 15-20.

42. Міщенко А. П. Семіотичні аспекти перекладу музичних текстів. *Філологічні студії,* № 5, 2017. С. 60-68.

43. Назаренко І. Функціональна еквівалентність у перекладі пісень. *Мовознавство,* № 1, 2022. С. 33-38.

44. Нечитайло Д. О. Контекстуальні аспекти в перекладі пісень. *Філологічні науки,* № 6, 2020. С. 84-90.

45. Ніколаєва С. Стилістичні засоби в англійських піснях та їх переклад на українську. *Український мовознавець*, № 2, 2018. С. 34-39.

46. Олексієнко Р. Субтитрування пісень: виклики та стратегії. *Журнал перекладознавства*, № 6, 2020. С. 21-26.

47. Орел Я. В. Стилістична адаптація текстів пісень у перекладі. *Вісник лінгвістики*, № 4, 2018. С. 27-34.

48. Осадчук Т. Культурні коди в текстах пісень, Imagine Dragons. *Лінгвокультурологія,* № 1, 2021. С. 28-33.

49. Павленко К. В. Відображення культурних реалій у перекладах пісень. *Мова та культура*, № 22, 2021. С. 56-62.

50. Павлова С. Комунікативна ефективність перекладу пісень. *Вісник лінгвістики*, № 5, 2019. С. 29-34.

51. Петренко В. В. Стилістичний аналіз текстів на матеріалі сучасної англійської музики. Наукова думка. Київ, 2016.

52. Петрова І. Емоційна виразність та її переклад у піснях. *Мова та психологія*, № 5, 2019. С. 47-52.

53. Рибалко О. Аналіз метафор в текстах пісень та їх перекладах. *Філологічні студії*, № 2, 2018. С. 54-59.

54. Рибчинська О. І. Емоційний компонент в перекладі англомовних пісень. *Журнал перекладознавства*, № 7, 2019. С. 16-22.

55. Романенко Л. Метафора в музичних текстах: виклики перекладу. *Філологічні науки*, № 6, 2020. С. 76-81.

56. Савченко О. Р. Семантика музичних текстів і їх переклад. Світ, Львів. 2018. 159 с.

57. Селіванова О.О. Світ свідомості в мові. Черкаси. 2012. 365 с.

58. Семенко І. П. Лексичні особливості текстів пісень, Imagine Dragons та їх переклад на українську. *Лінгвістика XXI століття*, № 1, 2022. С. 35-40.

59. Семенчук О. Интерпретація музикальних текстов в контексте культуры. *Мовна картографія*, № 4, 2022. С. 15-20.

60. Сердюк А. Ритм і рима у перекладі пісень, виклики та рішення. *Вісник лінгвістики*, № 4, 2018. С. 22-27.

61. Сідоренко В. Аналіз текстів пісень, Imagine Dragons. Сучасна філологія, 2021. URL: http://modernphilology.org/article_sidorenko_2021_ imagine_dragons_analysis (дата звернення: 12.10.2024)

62. Січкар А. Адаптація жанрових особливостей у перекладі пісень. *Журнал мовних студій,* № 5, 2017. С. 58-63.

63. Тарасова Л. Переклад метафоричних виразів у піснях. *Журнал мовних студій*, № 6, 2021. С. 45-50.

64. Тарасова Л. Е. Лінгвостилістичні засоби в англомовних піснях та їх переклад на українську. Астропринт, Одеса. 2020.

65. Тимошенко Л. В. Жанрові особливості музичних текстів та їх переклад. Наукова думка, Київ. 2018.

66. Ткаченко В. Концептуальні картини світу в піснях, Imagine Dragons. *Мовна картографія*, № 3, 2019. С. 12-17.

67. Трофимова Н.І. Теорія та практика перекладу: синтаксичні та стилістичні аспекти. Київський університет. 2019. 336 с.

68. Федоренко Р. Словотвірні механізми в англійських піснях та їх перекладах. *Слов'янська філологія*, № 2, 2021. С. 45-50.

69. Федорів Ю. Б. Переклад англомовних пісень, виклики та рішення. Аспект-Поліграф, Львів. 2019.

70. Фещенко В. Ідіостиль виконавців та його вплив на переклад пісень. *Вісник філології*, № 3, 2017. С. 22-27.

71. Цимбалюк Д. Роль перекладу у відтворенні культурних концептів. *Українське мовознавство*, № 3, 2019. С. 58-64.

72. Чернов В. Синтаксичні особливості пісенних текстів та їх переклад. *Мовознавство*, № 5, 2021. С. 37-42.

73. Чернова П. Теорія та практика перекладу пісенних текстів. 2020. URL: http://translation-studies.org/2020_chernova_song_translation (дата звернення: 13.10.2024)

74. Шевченко І. Техніки римування в перекладі пісень на українську мову. *Філологічні науки*, № 1, 2020. С. 16-21.

75. Шпак В. К. Основи перекладу. Граматичні та лексичні аспекти. Київ. 2005. с. 152.

76. Юрченко В. А. Переклад аудіовізуальних текстів, теорія, методика, практика. Наукова думка, Київ. 2022.

77. Albir A., Molina L. Translation Techniques Revisited, A Dynamic and Functional Approach. *Translators' Journal.* Nr. 4, 2002. P. 498–512

78. Anthony Pym. Translation and the, Un translatability of Cultures. 2010. 250 p.

79. Charlotte Bosseaux. The Translation of Song. The Oxford Handbook of Translation Studies. 2011. P. 183-197.

80. Dahl Roald. Matilda. Puffin Books. 2016. URL: https://archive.org/stream/matilda_20180915/matilda_djvu.txt (accessed: 16.10.2024).

81. Dijk T. A. van Discourse and Context. A Sociocognitive Approach. Cambridge University Press, New York, 2008.

82. Eirlys E. Davies. Translation, An Advanced Resource Book. 2004. 300 p.

83. Isabelle Marc. Travelling Songs, On Popular Music Transfer and Translation. 2023. 250 p.

84. Jeremy Munday. Introducing Translation Studies. 2008. 200.

85. Jorge Díaz-Cintas. New Trends in Audiovisual Translation. 2009. 250 p.

86. Julia Sanches. As You Make Your Way to the Altar. 2019. 150 p.

87. Kathryn Batchelor. Music and Translation, New Mediations in the Digital Age. 2019. 200 p.

88. Lucile Desblache. Music and Translation, New Mediations in the Digital Age. 2019. 407 p.

89. Mona Baker. In Other Words, A Coursebook on Translation. 2011. 250 p.

90. Susan Bassnett. Translation Studies. 2002. 300 p.

91. Ostapenko S., Kuts M. Lexico-semantic transformations. 2022. P. 172-179.

SUMMARY

The subject of research was linguistic and stylistic features of the songs performed by “Imagine Dragons” and their translation into Ukrainian.

The purpose is to investigate linguistic and stylistic peculiarities of the American group “Imagine Dragons” in the original, to define the peculiarities of their translation into Ukrainian, to reveal the existing degree of preservation of stylistic, semantic and emotional components of the original in translation

Theoretical and methodological readiness: basic linguistic tricks and methods of translating music texts (Imagine Dragons).Results: The songs of the “Imagine Dragons” group contain a lot of metaphors, symbols, bright images, so their texts are interesting for analysis. It is necessary to keep these images while translating them into Ukrainian in order to reproduce this very mood and meaning.

Analyzing the linguistic and stylistic features of the songs of “Imagine Dragons” and their translation into Ukrainian shows how important it is to provide the translation of musical texts in an all-sided manner by preserving images, rhythm, thematical richness, and stylistic techniques, which in aggregate create the unique style and emotional depth of the songs.

Keywords: *discourse, Hamlet, literary projection, text-oriented literary projection, contextual literary projection*

Декларація
академічної допрочесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Заліська Валерія Ігорівна, студентка 2 курсу магістратури, форми навчання заочна, факультет іноземної філології, спеціальність германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська, освітньо-професійна програма переклад (англійський), адреса електронної пошти 2valeriazaliskia@gmail.com.

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Лінгвостилістичні особливості пісень гурту "Imagine Dragons" та їх переклад на українську мову»

Відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентично.її друкованій версії:

- згодна на перевірку моєї роботи на відповіднійсть критеріям академічною доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата_____ Підпис_____ ПІБ (студент) Заліська В.І